POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

CENA 1.— DIN.

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski pretinac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 30 avgust 1940
God. XI • Broj 35

MOJKOVAC

Pisalo se ovih dana mnogo o Mojkovcu. Sa mnogo pažnje istican je uzbudljiv primer herojstva koji je Crna Gora, verna svojoj sjajnoj tradiciji, dala za devedeset i tri dana mučeničkog hrvanja sa mnogo brojnijim i bolje opremljenim neprijateljem. Trebalo je da se to čini i tako pa i još bolje. Narod koji ne čuva uvek živim kult svojih heroja i mučenika otkida se od glavnog izvora moralnih snaga za nova pregnuća i junaštva. Primeri junačkih pregalaštava su ono što čine najblagorodnije bogatstvo jedne nacije. Svedočanstva o spremnosti jednog naroda da uvek dade život za svoju slobodu i svoje dostojanstvo svetle kao opomena generacijama koje teško razaznaju u tmuši sadašnjice puteve svoje misije. Mojkovac je takav jedan svjetionik.

Lako se boriti kad prilike govore za pobedu i kad oružje jamči unapred za uspeh; kad svi računi govore da će svaka žrtva biti nagrađena rezultatom koji ne može izostati. Ali mi smo se borili i onda kad nikakva predviđanja nisu dala nazreti srećan kraj bitke; i onda kad se sve bilo udružilo protiv nas: i nadmoć oružja i brojnost neprijatelja i nesretnost prilika. Borili smo se kad nije bilo ni zračka svetla na našem mračnom horizontu. Borili smo se tako na Kosovu, borili smo se tako otstupajući niz Albaniju, borili smo se tako od Višegrada do Mojkovca. I u tom je moralna veličina naše borbe. Kad se jasno znalo da borbi nema sretnog kraja borilo se jednako junački i jednako požrtvovano. Jer se znalo da se je uvek vredno BORITI ZA DUŠU NARODA, ZA NJEGOV OBRAZ I NJEGOVO DOSTOJANSTVO. Borilo se od Kosova pa do Kajmakčalana za carstvo nebesko. I svaki je junak i borac ponavljao zavet cara Lazara i primer Obilića. Braniti otadžbinu i slobodu nije stvar računanja i odmeravanja razloga nego APSOLUTNA, NIČIM NEUSLOVLJENA DUŽNOST. Otadžbina se može i neodbraniti — ALI BRANITI SE MORA. Jer borbom za slobodu i bezuslovnom odbranom otadžbine mogu da se izgubi teritorija ali ne gubi Otadžbina, mogu da padaju ljudi ali ostaje Nacija; krv prolivena u toj borbi večno je i nesatarivo seme nove i velike budućnosti i klica jedne sjajnije i veće slobode, Božji biti i utvrditi se u nerazrušive osnove carstva nebeskog — to je put kojim se narod osigurava pred najstrašnijim izgledima i čini se večnim i onda kad gine i ide na Golgotu.

Mojkovački junaci su pošli tim putem. To je put na kome je stečena slava lomne Crne Gore. I svejedno što je pisano mnogo o Mojkovcu nikad ga nije dosta spominjati i slaviti. I dovikavati ga savesti nacije koja treba da ostane budna na starim putevima svoje slave. Treba dovikivati Mojkovac u času u kome junačku i večnu dušu nacije žele da nagrizu otrovni crvi kukavičkog racionalizma i podmuklog malodušja. JUNAČKI ŽIVETI — to treba da bude lozinka jugoslovenska u časovima kad defetistička i koruptivna parola da treba živeti svakako pa makar i bez časti i bez slobode, živeti svakako pa makar kao beslovesna stoka, kad ta parola želi da podruje granitne osnove naše visoke nacionalne etike čiji je najlepši izraz naše nacionalno herojstvo i mučeništvo. JUNAČKI ŽIVETI ZNAČI VEČNO ŽIVETI. To su nam dokazali i junaci crnogorske vojske sa Mojkovca čiji primer u nedelju oživljavamo da bi probudili u srcu nacije duh koji je kovao njihova junaštva. Tu na Mojkovcu pao je i jedan slavan barjaktar. Od svetog Petra cetinjskog njegova kuća nosi bajrak i predaje ga sa oca na sina. Ali ga je svaki sin uzeo iz mrtvih očevih ruku. SVI SU POGINULI U BORBI POD BAJRAKOM. Od prvog do poslednjeg. Ali bajrak je ostao. I slavno ime je ostalo. I sloboda narodna je ostala. Kad su njeni sinovi spremni da ginu nacija postaje večna. Bajraktari ginu ali bajrak uvek ostaje. I večno ime ostaje. I čoveku i narodu. Mojkovac ne govori ništa onom roju strvinara koji su tako zlokobno zagrajali u našem javnom životu. Ne govori on o lepoti herojstva i o svetosti mučeništva blesavim cinicima i obožavateljima konfora i zemaljskih kratkotrajnih radosti. Govori on narodu, baštiniku velikih ideala, govori on omladini na čijem će se svetom i čistom oduševljenju graditi sutrašnja velika Jugoslavija. Jer samo na velikoj vatri junačkih zanosa, koji su stvorili sve naše pobede oružja, moći će se kovati i sutrašnje naše kulturno stvaralaštvo i beležiti velike nove duhovne pobede. Naš civilizatorski i duhovni zamah kojim će mlade generacije bogato oploditi stečenu slobodu naći će korena samo u tom duhu junačkog pregalaštva koje je niklo iz ljubavi za otadžbinu i iz vere u večnu pravdu i u božju istinu koja je osnovno i najdragocenije tkivo našeg narodnog duha i osnov našeg jugoslovenskog nacionalizma.

Mojkovac nam je dao i drugu veliku pouku: veličanstven primer jedinstva duha i nacionalnog osećanja celog našeg roda. Nikad kao u tom času nije bilo jasno, koliko snažno jedinstvo nacionalnog osećanja i ideala može da pokrene narod na zajedničke žrtve i mimo državne granice kao što je to jedinstvo sjajno ispoljeno i u stradanjima jugoslovenskog naroda u austro-ugarskoj monarhiji. Bez tog jedinstva nacionalnog duha i ideala, države gube ono najpouzdanije oružje koje im je naročito potrebno u časovima kad je apel na taj duh poslednji izlaz iz teškoća.

Stoga se danas sa dubokom zahvalnošću sećamo junaka crnogorske vojske i izdižemo visoko, na dogled jugoslovenskim generacijama, njihovo primer i njihovu poruku: Junački živeti i složno se boriti za Kralja i Otadžbinu.

Neka im je slava i hvala!

Sokoli proslavljaju Rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II

U Savezu SKJ i u svima sokolskim jedinicama vrše se žive pripreme za proslavu ovogodišnjeg Rođendana Nj. V. Kralja, kojim Kralj ulazi u godinu Svog punoljetstva a Sokolstvo u završnu godinu Petrove Petoljetke. Naročito u svima mestima vlada živo interesovanje za grandioznu štafetu u kojoj učestvuje preko 7000 trkača koji imaju svetu dužnost da donesu Nj. V. Kralju pozdrave o Rođendanu iz 25 sokolskih župa.

U Beogradu se sprema naročito svečana proslava. Posle učešća na bogosluženjima Sokoli će učestvovati na svečanoj sednici koja će se održati u Domu Sokolskog društva Matica u 11.45. Posle svečane sednice Sokoli će u povorci krenuti na Terazije gde će sačekati poslednje trkače štafete, koji će doneti 25 povelja sa pozdravima župa Nj. V. Kralju. Posle kratke svečanosti, povelje će biti predane Dvoru.

Stari dušmani Sokolstva i Jugoslovenstva dižu glave!

Sokolstvo će sigurno pobediti!

Odgovor svima „Obzorima" i „Slovencima" i svima „patriotama" iz beogradskih bifea i „gurmana"

Jedan nerazuman akt koji je naišao na opštu osudu u svim sokolskim redovima i za koga niko neće da preduzme krivicu, jedan akt čija se legalnost još ispituje i koji će biti predmet odlučnih mera i zaključaka najviših sokolskih foruma, dao je prilike da se razbjesni plamen stare mržnje klerikalnih i frankovačkih krugova protiv svega u što Sokolstvo veruje i čemu služi. Stari dušmani zavetne sokolske misli, *jugoslovenskog nacionalnog jedinstva*, ugrabili su taj neodgovorni akt kao priliku da se ospu na sokolsku organizaciju bujicama kleveta, laži i neostvarljivih pustih želja. Jer je *laž od početka do kraja sve ono što je u toj kampanji iznešeno protiv jugoslovenskog sokolstva* i ako to sa ovog mjesta nije demantovano razlog je tome samo to

što dela i sjajni rezultati nacionalnog rada jugoslovenskog sokolstva, naročito poslednjih godina sama sobom demantuju i u blato pretvaraju sve niske klevete i laži.

Ko je to što „brani" interese Otadžbine od Sokolstva? Zar oni od čijeg besa sokolstvo godinama brani najviše svetinje nacionalne plaćajući svoju svetu borbu žrtvama svojih članova i svojih organizacija? Kao što ih je branio od njihovih satelita i u borbama za oslobođenje svoje otadžbine. Zar ona frankovačka žgadija koja nastoji da uništi po Banovini Hrvatskoj sve ono što iskreno i sa ljubavlju služi Kralju, narodu i otadžbini? Zar „Obzor", „Hrvatski list" i drugi listovi koji ni u ovim velikim istoriskim časovima ne nađoše dve tople reči oduševljenja za svoju sopstvenu otadžbinu koja je jedino jemstvo sretne sudbine i Hrvata i Srba i Slovenaca? Ko to nama čita lekcije patriotizma? Zar oni kojima mi i s ovog mesta ne mogosmo izmoliti ni jedan jedini znak jasne i *bezuslovne* odanosti prema otadžbini? Zar su to „Slovenac" i njegova klerikalna tevabija sa svojim dvosmislenim patriotizmom i sa očitom tendencijom da obnovi besomučnu antisokolsku kampanju iz vremena „poslanice"? Zar su to ona kafanska naklapala i prodana pera koji nikad ni prstom ne makoše ni u jednom nacionalnom poslu niti ih je iko mogao skloniti da od svoje sebičnosti žrtvuju koliko crno ispod nokta u radu za svoj narod. Njihov je sav „narod" nekoliko stolova po beogradskim kafanama, bifejima i raznim zagušljivim gurmanima a njihov rad naručene i nenaručene intrige uz klekovaču i ražnjiće i ćevapčiće. Šta zna taj moralno bedni ambijenat za one veličanstve-

ne širine sokolskog nacionalnog rada u kome rade hiljade divnih nacionalnih pregalaca čiji je idealizam i pregalaštvo najveće uzdanje za dobru jugoslovensku sutrašnjicu.

I stoga se kod njih i mogla da pojavi luda pomisao o — „raspuštanju sokolske organizacije" kako to ponavljaju u jedan glas „Obzor" i „Slovenec" u zajedničkoj želji u kojoj će sigurno i — umrijeti! Takva apsurdna i smešna misao mogla je da nikne samo iz neutažive mržnje i iz potpunog nepoznavanja brojne i moralne snage Sokolstva. *Kad bi, međutim, umeli da stvari pogledaju na čas onakve kakve jesu njima bi bilo jasno da se sokolstvo ne može „raspustiti"* pored sve vruće želje svih protivnika Sokolstva zbog njegove nacionalne ideje. Zato što je *Sokolstvo narod,* zato što je ono svim svojim delovanjem i verovanjem snažno uraslo u narod, u njegove najživotnije potrebe i u njegove najsvetije duhovne vrednosti. Njihova luda pomisao da u pogledu odlučne odbrane Sokolstva i njegovih ideala, može postojati u velikoj sokolskoj organizaciji i u jednom času razmimoilaženje i kolebanje *biće uskoro demantovana tako odlučno i ubedljivo da će im se ona za dugo izbiti iz glave.* 300.000 sokola i sokolica kao jedan čovek spremno je da odbije kao jedan čovek ono što im žele razni „Slovenci" i „Obzori" u ovoj zemlji; niti nas oni mogu „raspustiti" niti razbiti intrigama iznutra.

„Obzor" je jasan. On još jednom ponavlja svoju staru „optužbu": njemu je krivo što Sokolstvo i dalje ostaje na braniku svoje velike zavetne *misli narodnog jedinstva.* A da kad će Sokolstvo da jače podvuče tu misao nego baš u ovim časovima koji sudbonosno jasno i ubedljivo svedoče o istini da se bez te velike misli ne može ostvariti moralno jedinstvo naroda potrebno za velike zadatke koje ćemo morati savladati. Zar svi pokušaji političke, socijalne i ekonomske integracije kojima prisustvujemo ne padaju zbog otsustva jedne osnovne ideje bez koji se te integracije ne mogu izvesti. Ne možemo mi po sto puta demantovati „Obzorove" neistine kako je Sokolstvo „protiv akta od 26 avgusta". Sokolstvo ne može imati protiv toga akta ništa iz jednostavnog razloga što *ono kao nepolitička organizacija ne može da ulazi u ocenu političkih akata.* To smo mi na ovom mestu jasno kazali i više puta ponovili. Ali ne može se stvoriti nikakva situacija u Jugoslaviji u kojoj bi Sokolstvo odustalo od rada i borbe za svoje ideale, naročito ideala narodnog jedinstva učvršćujući tu ideju u srcima i svesti mladih naraštaja koji će na žalost svih „Slovenaca" i „Obzora" videti jednu moćnu i veliku jugoslovensku Jugoslaviju. Sokolstvo je sretno da radi za tu Jugoslaviju. I tvrdo veruje, usprkos svega, da je ona na putu.

Чета Елез добила своју заставу

У недељу, 25 ов. м. сеоска соколска чета Елез (др. Урошевац), једна од најнапреднијих на територији жупе Скопље, осветила је своју заставу и приредила јаван наступ, који је у сваком погледу успео. На овој свечаности узеле су учешћа и околне соколске јединице, а нарочито је вредан хвале труд друштва Скопље II — Ханријево, које је дошло са одабраном врстом вежбача на справама и музиком, затим друштво Урошевац, које је довело са собом Урошевачко певачко друштво. Соколско друштво Качаник довело је групу мушке деце. Програм јавне вежбе био је богат и пробран и оставио је ванредан утисак. Чин освећења заставе извршио је свештеник бр. Боривоје Анђелковић. Застави је кумовао бр. Живојин Голубовић, члан Управе жупе. Том приликом одржали су говоре бр. просветар из Качаника, I заменик начелника Савеза, бр. Инж. Воја Пајић, старешина друштва Урошевац бр. Тодор Славковић. На заједничком ручку говорили су кум бр. Голубовић, у име соколске Жупе и бр. Владимир Покорни - Салабов, претседник Жупског отсека за рад на селу и дугогодишњи начелник и просветар чете у Елезу, који је изнео историјат рада у чети.

У име соколске чете гостима се захвалио старешина чете бр. Никола Чалија.

Вл. П. С.

Sa saveznog prosvetnog tečaja: Nišanjenje

Deset zapovesti za dopisnike „Sokolskog Glasnika"

1) IZVEŠTAVAJ BRZO. U tome je novinarski posao. Kad javljaš o nekom događaju, skupštini, javnom času, osvećenju doma i slično, ne čekaj da prođe nekoliko dana dok uzmeš pero u ruku. Treba da to učiniš po mogućnosti isti dan i da pismo sa izveštajem otpremiš takođe isti dan.

2) IZVEŠTAVAJ TAČNO! Površnost je mana koje ne sme biti u sokolskom radu, naročito ne u novinarskom. Proveravaj podatke koje saopštavaš i samo ono za što znaš da je potpuno tačno javljaj listu. Neka i poslednji i najmanji detalj u izveštaju bude tačan i veran.

3) „SOKOLSKI GLASNIK" ZAKLJUČUJE REDAKCIJU SREDOM U PODNE. Prema tome dopisi treba da stignu redakciji do toga časa. Stoga udesi otpremanje pošte tako da dopis stigne na vreme. Samo tako će „Sokolski glasnik" sačuvati novinarsku aktuelnost a Tvoje vesti će se čitati sa interesovanjem.

4) JAVLJAJ NE SAMO DOGAĐAJE NEGO I INTERESANTNE AKCIJE. Neki novinari su šablonizirali svoje izveštaje. Za njih ne postoji u sokolskom životu ništa osim priredba. Međutim, isto toliko je važno ako ne i važnije saopštavanje raznih INICIJATIVA I AKCIJA na raznim područjima rada, LEPIH USPEHA i primera za ugled.

5) IZBEGAVAJ SUVIŠNE UVODE I REZONOVANJA, nego odmah prelazi na događaj koji opisuješ. Kloni se kićenih fraza, isticanja pojedinaca i njihovih zasluga nego iznosi činjenice koje najbolje govore za Sokolstvo.

6) ORGANIZUJ IZVEŠTAVANJE SMIŠLJENO. Preko nedelje beleži sve događaje koji su vredni da se saopšte „Sokolskom glasniku", traži podatke od starešine, načelnika, prosvetara, referenta za čete td. Naročito se informiši u sekretarijatu župe gde ćeš dobiti najbolju sliku rada u jedinicama župe. Zaključci župskih sednica daće ti često dobre podatke za izveštaj. Prati ceo rad župe. Subotom sredi sav materijal, odaberi što misliš da je vredno da se javi „Sokolskom Glasniku" i otpremi izveštaj. Ako u nedelju ima neka priredba onda ostavi izveštaj za nedelju u veče pa ga dopuni izveštajem sa priredbe.

7) ŠALJI NAM DOBRE FOTOGRAFIJE. Kažemo dobre t. j. takve, da mogu poslužiti za izradu klišeja. One moraju biti čiste i jasne i to u crno beloj izradi sa jakim kontrastima. Izveštaj koji je propraćen fotografijom rade se čita.

8) PIŠI ČITKO I JASNO, MASTILOM NA JEDNOJ STRANI TABAKA. Najbolje je ako pišeš strojem. Naročito pazi da čitko ispisuješ IMENA lica i mesta i razne citate. Piši sa proredom t. j. ostavljaj razmaka između redova i radi toga što tako slagač lakše čita i što urednik ima mogućnosti za čiste ispravke.

9) PRATI SVE ONO ŠTO SE TIČE SOKOLSTVA. Tvoj zadatak je raznovrstan. On bi se mogao podeliti u nekoliko poslova:

1. izveštavati o javnim priredbama (javnim časovima, akademijama, osvećenju zastave, domova i sl.).

2. javljati o raznim akcijama i inicijativama Sokolstva (na telovežbenom, socijalnom, zdravstvenom i dr. području).

3. iznositi lepe primere sokolske radinosti i požrtvovnosti.

4. javljati o borbi Sokolstva, o napadajima na sokolski rad i sokolske radnike.

5. beležiti i saopštavati mišljenja o Sokolstvu u mesnoj štampi i javnosti. Beležiti razne anegdote iz sokolskog života, ozbiljne i šaljive.

6. naročito beležiti odjek pojedinih akcija Saveza u mesnom Sokolstvu.

10) SLATI SVE NA ADRESU „SOKOLSKI GLASNIK", BEOGRAD u naročitim kovertima koje ćeš tražiti od redakcije „Sokolskog glasnika".

Sa Saveznom prosvetnom školom na Oplencu i Avali

Oplenac, naša relikvija i zadužbina narodne dinastije Karađorđevića, od dana mučke pogibije Velikoga Kralja, postao je za naš narod mesto hodočašća i pijeteta.

Od toga dana, svakodnevno, dolazi na Oplenac zahvalni narod, da potvrdi time, da se nisu zaboravile podnesene žrtve, pa su i slušaoci ovogodišnjeg Saveznog prosvetnog tečaja obeležili završetak tečaja hodočašćem na Oplenac i Avalu i obilaskom istoriskih mesta Orašca i Topole.

Dva vojna autobusa, najnovijeg modela, povezla su nas, ispred Studentskoga doma, rano ujutro 17 o. m., put Avale. — Stižemo za sat na vrh Avale, gde se nalazi grob Neznanog junaka, spomenik svima poginulim junacima, znanim i neznanim, palim za ostvarenje lepe Jugoslavije. Na domaku Beograda, tu gde su se odigrale teške i vrlo krvave borbe, tu gde su se borili i oni mladi, ali oduševljeni iz slavnog Skopskog đačkog bataljona, u kome su bili i Sokoli, što može da nam bude samo kao ponos, podigao im je Viteški Kralj veličanstveni spomenik.

Spomenik se nalazi na najvišem mestu Avale, na mestu gde je nekada bio grad legendarnog Porče, a zidan je po ugledu na jedan stari indijski mauzolej, a karijatide umetnikove pretstavljaju našu zdravu majku iz svih krajeva Jugoslavije. I ta jednostavnost i ogromne dimenzije zadivljuju. Mnogi od nas su videli divne spomenike, podignute u slavu velikana ili značajnih događaja, ali, s pravom, spomenik na Avali ostavlja najdublji utisak, jer je podignut ne jednom čoveku već čitavom narodu, koji je zbog svojih uzvišenih ideala bio prognan, izvan zemlje, daleko izvan granica svoje otadžbine.

»... Skoro četvrt veka je prošlo od onog dana kada si Ti, ne dvoumeći ni časa, stao na prag svoga ognjišta, odlučno i junački, srpeman da se do krajnjih mogućnosti boriš za slobodu svoga naroda«... reče naš mladi brat Ljubo Sablić u svome divnom govoru na Avali.

Posle malog odmora u Mladenovcu, nastavljamo za Oplenac. Usput svraćamo u dvorski podrum, ispod samog Oplenca. Po svome položaju, na jednom mestu tako važnom zbog svoje prošlosti, Oplenac vlada nad okolinom. Još iz daljine vidi se crkva koja blješti na suncu, izgled crkve je čaroban: kao neka slika koja pokazuje put kojim ima da se ide, Oplenac lebdi pred nama.

U potpuno mirnom kraju diže se Oplenac od beličastog mramora. U srpsko - vizantiskom stilu, Oplenac je sličan starim Nemanjića zadužbinama. Kao da se time htelo da potencira da Karađorđevići nastavljaju nacionalnu i državnu politiku loze Nemanjića: okupljanje svih jugoslovenskih plemena i snaženje naše nacionalne države.

Unutrašnjost crkve je božanstvena — sva u mozaiku. Teško je, opisati svu raznolikost i punoću boja, pošto svaki kult, svaki deo, znači nešto novo, neko otkrovenje, budi u nama uzvišena estetska osećanja. Svaki deo je posebna umetnička tvorevina, a pogled neprestano luta od oltarskih dveri, izrađenih i srebru do stubova, na kojima su stare pukovske oslobodilačke zastave. Izrešetane, pored svojih vrhovnih zapovednika, stoje da nas potsete na iskonske borbe i slavne pobede.

U unutrašnjosti crkve su grobovi deda i unuka, Vožda i Velikoga Oslobodioca, koji nisu mogli da dobiju lepši, dostojniji i svečaniji okvir od ovoga. Vreme koje nam je na raspolaganju kratko je da pregledamo sve.

Silazimo u kriptu da se poklonimo seni Blaženopočivšeg Kralja Ujedinitelja. Tišina nema. Kripta je sva u mozaiku; u njoj ima 39 grobova, od kojih su popunjenih 15 članovima dinastije. Sve je u polutami, samo svetlucaju kandila na grobovima Karađorđevića, na onim »svetlim grobovima«, vodiljama novim naraštajma, o kojima je pevao i Zmaj. Palimo voštanicu. Plamen sveće treperi, leluja po svodovima, stvara čudnovate slike i budi u nama osećanje istinske i sinovske zahvalnosti. Stojimo pred grobom Velikoga Junaka, sa pobožnošću i zahvalnošću u duši, dok tihi glas brata Milisavljevića, gušeći se u suzama, govori nam o Pokojniku. On nas njegovim rečima, »Budite svemu našem narodu primer duševnog jedinstva i raznesite širom domovine ljubav prema svakom bratu i sestri«, potseća na dane koje je Veliki Kralj proveo sa nama na sletu u Ljubljani i našim dužnostima prema domovini i narodu. O delima Kraljevim, njegovoj širokogrudosti i velikoj ljubavi prema narodu, govori nam sestra Ana Župan. Naš hor peva »Oj Doberdov« od Zorka Prenovca, a brat Branko Frelih recituje »Naš mrtvi Kralj« od D. Anđelinovića. Brat M. Stanojević pretsednik P. O. S. S. K. J., progovara nekoliko toplih reči zahvalnosti o Kralju Aleksandru.

Razgledali smo kraljevo imanje i muzej, gde su venci i trake, na kojima su ispisane reči zahvalnosti, bola i priznanja, čak i od naših bivših neprijatelja. U Muzeju su venci iz svih krajeva i gradova, jer su Ga svi podjednako voleli i poštovali. Stojeći pred Muzejem i slušajući govor brata A. Đorđe, osećamo koliko je imao pravo, govoreći o našim nacionalnim uzorima, kada je podvukao da »mi sa ponosom možemo reći da smo mi taj narod koji je u svakom pogledu i na svkom polju delatnosti dao bezbroj svojih sinova, koji našu slavu i naše ime pronesoše na sve četiri strane sveta.«

Odlazimo s Oplenca u Topolu da vidimo crkvu Karađorđevu. Pred crkvom je spomenik Karađorđu, a reljefi na njemu pretstavljaju klasiku: Prometeja prikovana za stenu koji ne klone, već se diže, krsti i drži mač; s druge strane je staro srpsko geslo S.S.S.S. Braća vođe tumače nam značaj pojedinih mesta. Je-

„Тако очекујемо и дочекујемо пунолетство нашег младог Краља"

Пред годином Краљевог пунолетства

У славу Бога, за покој душе Краља Мученика, за дуг и срећан живот Младог Краља и сјај отаџбине.

Ово је молитва којом соколство сваке године очекује и дочекује рођендан нашег Младог Краља. Она тече из срдаца свих сокола Краљевине Југославије, у сваком њеном крају, гдегод се соколска мисао виђе. Она није само у речима, она је видљива, јер из ње произлазе дарови којима се има да окити наш краљевски престо о пунолетству Младог Краља и да буду оно што су у цркви свеће и кандила, који горе у знак молитава оних, који их припаљују, па да распале сјај широм наше лепе домовине.

Тако ево дочекасмо и рођен дан Његов, 6 септембра 1940, којим даном улазимо сада у последњу годину соколске петолетке, у којој се сав соколски рад вршио у духу те соколске молитве.

Наш соколски рад текао је и тече у славу Бога, јер све наше борбе биле су у прошлости за крст часни и слободу златну у побожној вери, да је крст знамење истине и правде, двеју врлина Бога најмилијих, а слобода да је битни услов с којим је човек дошао на земљу да угоди највишој сили, коју Богом зовемо. Па и сада, када видимо и гледамо шта се око нас догађа, како нестају слободе држава, наша је света дужност, да ту слободу не дамо ни под коју цену и да се у вери не поколебамо, да би ико кадар био, да нам је узме. Никако не смемо да духом клонемо, не смемо никада ма колика опасност била пред нама и треба чврсто веровати да нема те силе и опасности које би нас могле сломити, нити је то могуће, ако се будемо ослањали на своје властито самопоуздање.

Тако очекујемо и дочекујемо пунолетство нашег Младог Краља.

Наш мртви Краљ Мученик оставио нам је у аманет да чувамо ову нашу лепу земљу, нашу отаџбину. Његова душа не би имала мира ни покоја, ако бисмо заборавили тај Његов аманет. Наша савест нам диктује да тај аманет испуњавамо и делом потврђујемо. Свугде на сваком кораку треба да се види знак испуњавања тога аманета. Речи данас нису скупе, — дела се траже, дела која ће посведочити оно што се каже. Соколска Петрова петолетка најлепше потврђује да не заборављамо тај аманет, јер акција соколства у оквиру петолетке обогатила је нашу отаџбину најлепшим тековинама. Те тековине јесу видни знак соколских напора, труда и воље, које се указују пред очима као одзив на речи Краља Ујединитеља: „Чувајте Југославију!" Тај се одзив сјајно манифестује кад соколи граде, подижу, саде, помажу, обучавају и просвећују. Све те радње јесу слова која говоре: „Чуваћемо Југославију!"

Тако очекујемо и дочекујемо пунолетство нашег Младог Краља.

За дуг и срећан живот Младог Краља соколство се заветовало да му олакша бригу, коју ће на своја плећа понети с даном ступања у пунолетство. У својој петолетци оно је ударило темеље начина свог деловања и после њеног истека уверено, да ће такво његово деловање бити један од главних услова за Његов дуг и срећан живот.

Тако очекујемо и дочекујемо пунолетство нашег Младог Краља.

Резултати које собом доносе Соколска Петрова петолетка имају да буду сјај наше отаџбине. Све што је најлепше, све што је најбоље и све што је најнапредније има да буде соколско дело. То има да буде данас, баш данас, када многима није тешко рећи, да све то ништа не вреди. Нека не вреди за те који то кажу, али оно што вреди то остаје као вредност, а вредност мора да користи. Сигурно је то, да не вреди стајати и замерати. Данас не сме појединац да претпостави своје „ја" изнад општих интереса или да себе сматра да он није никакав чинилац у друштвеној заједници. Сјај даје отаџбини сваки појединац и сваки има да буде свећа која ће горети и изгорети у служби за отаџбину и за њену срећу и напредак. Има ли од тога нешто лепше и нешто узвишеније!

Тако очекујемо и дочекујемо пунолетство нашег младог Краља.

Многи данас, не само због спољашњих прилика, него и наших унутрашњих питања, хоће да пита: „А како Соко данас?" Одговор је на то ово: Увек исто, увек једнако. Соколство не отступа од своје линије ни за једну нит. Његова идеја је вечна и непромењива. Нека политика чини своје! Она никада не може да демантује оно што од искона постоји. Нема те политике која би могла демантовати постојење словенства, из којег проистиче југословенство као ужи појам. Политика може да повремено мења методе у спровађању својих циљева и да тврди да је оно три, што је пре било једно и обратно, али се никад не може да супротстави сили природе, која најзад у последњој линији увек мора да дође до свог пуног изражаја. Међу рођеном браћом може да дође до сукоба у њиховим личним односима, али никада не може међу њима настати питање односно тврдња, да их није родила једна иста мати.

Словенска солидарност, југословенство и јединство југословенског народа јесу битни елементи соколског веровања. С таквом вером соколство живи и делује. Његова вера у победу свих идеја које исповеда јесте чврста и непоколебљива и с таквом вером очекујемо и дочекујемо пунолетство нашег Младог Краља и с таквом вером хоћемо да га кроз сав живот Његове владавине пратимо — на страх противницима а на корист и срећу југословенског народа и отаџбине наше Југославије у свој њеној целини и границама.

Туђинска пропаганда подмукла је и јака. Она жели да нас обесхрабри и да нам дух сатре, али на сву ту акцију има да се да одговор у свима соколанама, широм Југославије, пред годином пунолетства нашег Младог Краља: Долази нам нова снага, млада, свежа и здрава, долази нам у личности Младог Карађорђевића. Његова младост и наша љубав према њему и драгој отаџбини показаће свима и сваком — **ко смо, шта смо и какви смо. Живео Краљ!**

Јован Удицки

Учесници Савезне просветне школе на Опленцу

Zove li se ovo tačnost?

Kod nas se ukorenila jedna veoma loša praksa, i to praksa relativno administrativne prirode. I ako mi administraciju ne stavljamo na prvo mesto, ipak je ona važna, a nekad i od presudne važnosti.

Raspišemo utakmice i stavimo najduži — mogući rok prijava. Do određenog roka nemamo, ne dovoljan broj prijava, usled čega bi trpele utakmice ili bi iste bile dovedene u pitanje, nego nemamo ni polovice odgovora, onih na koje očekujemo. Računaju braća, ah, ima još vremena, imaju, oni gore, vremena! Koliko ih je samo! itd. A ne znaju, ti — što tako rezonuju, da je to nama toliko važno znati i pripremiti na vreme, da od tačnosti tih odgovora zavisi mnogo i mnogo. Zavisi sama priredba, a vrlo često naš sokolski ugled. Valja, trčati, moliti, a uvek nailazimo na ono: „eh, vi sokoli — sve u poslednji čas".

Nije to samo s utakmicama. To je i sa tečajevima i svim drugim podacima, koji se od određenih jedinica traže.

Koliko je samo bilo muke oko vađenja pasoša, snabdevanja vizumima itd. Često puta smo činovnike tražili u privatnom stanu i molili: učinite, pobogu, drugiput ćemo se pobrinuti na vreme. Jest, i drugi put i treći, uvek ista pesma. Postali smo poslovični. A zbog koga to uvek? Zbog naših ljudi funkcionera, koji su u većini komotni. Računa se: dok stigne dva dana, oni tamo imaju toliko i toliko vremena. A gde su nepredviđene zapreke, koje uvek iskrsavaju?

Zašto se tečajci ne bi na vreme prijavili kao i takmičari? Zašto se oni koji misle nekud u inostranstvo na vreme ne pobrinu za svoje pasoše, i drugo.

Sada, prilikom organizacije instruktorskih tečajeva, morali smo pred višim vlastima da crvenimo i preko ušiju. A da se ne govori o organizaciji pozadinske službe, smotri itd.

Svakako je organizacija štafete prešla sve mere. Svako zna, koliko nam vremena treba za pripreme, izračunavanje vremena itd. Pošalju tako podatke sve župe iz jednog pravca sem jedne, tamo negde u sredini pruge. Šta nam to sve skupa vredi kad baš od te iz sredine nemamo podataka. Ne pomažu ni telegrami, ni telefoni. Zaspali ljudi. Ili, obećavaju. Na veliko. A kad tamo: ništa! I sada bi trebali na račun dotičnih poslati nekoga da to učini i donese.

S ovom i ovakvom praksom mora se jednom prestati! Treba svoje dužnosti izvršiti. Treba odeliti stvari obične od onih važnih i velikih.

Na traženja treba odgovoriti pa makar i negativno! Negativan odgovor ne znači uvek i nerad. Kada dobijemo i negativan odgovor, znamo s kim sa čim se može računati.

Braćo funkcioneri! Znam da se ovom članku može prigovoriti: »i mi od svojih jedinica ne dobijamo podatke, kako ih možemo onda poslati Savezu«. To je tačno. Ali ovaj članak treba da probudi i one iz najmanjih naših sokolskih jedinica i da im kaže: »sokolski funkcioneri, vršite tačnije svoje sokolske dužnosti, odgovarajte i šaljite one podatke, koji se od vas traže«.

Tada će se i to zvati tačnost!

Ivan Sedlaček

dan brat s punim pravom kaže da je svaka stopa ove zemlje istorijska.

Usput obilazimo i podrum Venčačke zadruge, gde nam o zadružnome pokretu govori brat Žarić, a zatim se zadržavamo u Aranđelovcu, da se odmorimo i ručamo. Za obedom vrlo toplo nam je govorio o »Hlebu našem nasušnom« brat R. Potrata. Pred kupatilom govori o značaju mineralnih voda brat I. Kosovac.

U Orašcu, našem slavnom mestu, razgledamo školu, pred kojom nam brat Stanojević saopštva da je završen tečaj i poziva nas da se zavetujemo, kao nekada Karađorđu ustanici, da ćemo služiti časno Kralju, narodu i sokolstvu.

Vraćamo se u Beograd. Iako je bio tmuran i kišovit dan, iako je put bio dug i naporan, ipak smo se svi osećali preporođeni.

*

Oproštajno veče, ispunjeno govorima i koncertnim delom, naznačuje poslednji zajednički trenutak na tečaju. Na večeri održao nam je brat Dr. Belajčić govor o savremenim prilikama i savremenoj orijentaciji u sokolstvu. Tečajcima se obraćaju još i braća arh. Smiljanić i general u p. Maksimović. Braći članovima Uprave S.S.K.J. i škole zahvaljuju se brat A. Čorda i sestra Ana Župan. Vrlo topao govor tečajcima održao je brat Dr. J. Herceg, slušalac tečaja. Tečajci su spremili i prikazali i nekoliko umetničkih tačaka.

*

I da li bi nam se dozvolilo da završimo ovako?! Kadgod budemo u teškim časovima, kadgod osećamo neku nelagodnost, pokleknemo, otidimo na groblje, na Avalu, na Oplenac. Nikada i ništa nas neće više ohrabriti, kao to. Pogledajmo te svetle grobove i mesta, pogledajmo spremu Neznanog junaka, koja se nalazi u Vojnome muzeju, to svedoči da je on, go i bos, krčio puteve našem Oslobođenju i Ujedinjenju, pa će nam biti jasno kolike su žrtve svi naši podneli za opštu stvar. Neka zna sva naša omladina da se te velike žrtve ne smeju i ne mogu da zaborave i potcenjuju, zarad nekih »savremenijih« ideja i pokreta, dolazili oni sa leva ili desna. Ta ista omladina, ako nekada sretne, kod spomenika na Avali, majku koja je izgubila svoju utehu i hranioca, ma na kome bojištu, treba pobožno i sinovski da joj priđe i poljubi u ruku. Ta majka je oličenje naših pradedovskih vrlina, nacionalnih i čovečanskih ideala. A sve to može da se zaokrugli stihovima rodoljuba pesnika Ivana Trnskoga:

»Krvca nije voda,
Svak' je dužnik roda.«

Slobodan K. Nikolić
stud. slavistike

ISPRAVKA

Naš saradnik, br. Sl. Nikolić, nas izveštava, da je slučajnom omaškom u njegovom članku o saveznoj prosvetnoj školi u prošlom broju, izostalo ime sestre **Olge Skovran,** kao predavača, pa moli da se to ispravi. Ostale slučajne greške, čitaoci će lako i sami ispraviti.

Uspeh naše opere u inostranstvu

Čuvena Gotovčeva opera **»Ero s onog sveta«,** koja je davana s tolikim uspehom na domaćim pozornicama kao i u Berlinu prošle sezone, izvodiće se u ovoj sezoni sem u Berlinu, gde je pozvan g. Gotovac da lično diriguje, i u: Kasselu, Bremenu, Mannheinu, Leignitzu, u Nemačkoj. »Ero« g. Gotovca stavljen je i na repertoar opere u Helsinkiju i u Zürichu.

Šaljite pretplatu za „SOKOLSKI GLASNIK!"

„Соколи добијају крила“

Соколско друштво у Пожаревцу је међу првима

Орган Краљевског југословенског Аеро-клуба „НАША КРИЛА“ доноси у последњем броју под горњим насловом следећи чланак:

„Схватајући велики значај ваздухопловства у одбрани земље, Савез Сокола је почео са васпитавањем својих чланова у ваздухопловном духу оснивањем једриличарских отсека у саставу својих јединица. И већ сада јављају се соколи-једриличари. Међу првима основана је једриличарска секција у саставу соколског друштва — Пожаревац. Секција има преко 50 чланова, међу којима се запажа и већи број једриличарки. Још одмах по оснивању Соколи су узели у градњу један клизач који ће бити готов крајем овога месеца. После тога, у току јесени и зиме, изградиће једну прелазну и једну високоспособну једрилицу, тако да ће њихов летећи парк износити три једрилице, већ у првој години.

Ова једриличарска група друга је у Пожаревцу а изгледа да ће Пожаревац добити и трећу и то још у току ове године. На тај начин моћи ће да се задовоље многи млади људи који би желели да постану једриличари, а немају могућности да се школују у другом месту.

Занимљиво је видети соколе-једриличаре на послу. То су, поред гимназијалаца, занатлија и други млади људи, вредни и предани великом послу, пуни елана и љубави за једриличарство. Сваког дана од раног јутра чује се тестера у радионици, смештеној у сутерену Соколане.

Сваког дана, са малим прекидом у подне, до дубоко у ноћ ти младићи раде своју летећу справу. У радионици је највећи ред и цео радни „апарат“ функционише као сат. Вођа групе и први „мајстор“ Владета Јаковљевић каже нам да је почело добро, а нада се да ће све бити како треба, јер то су соколи...

Треба напоменути да међу соколима има већ старих једриличара, који су још пре две-три године летели над падинама Златибора...

Наставник летења је моторни пилот г. Драгољуб Глишовић, човек који има за собом ваздухопловну „прошлост“....

За неколико дана клизач ће бити завршен. Тада ће двадесетак снажних мишица у засуканим рукавима радних кошуља изнети своју дрвену птицу на терен и полетеће. Биће то весео дан....

— Пред нама стоје велики задаци! Треба достићи оно што се пропустило. Треба радити. А ја се надам, рекао нам је прочелник Јаковљевић.“

Ženski podmladak Sokolskog društva u Las. Sjeničaku

Немачки list o Jugoslaviji

Nedavno je nemački dnevnik »Kölnische Zeitung« objavio članak o našoj državi, u kome kaže između ostaloga, da Jugoslavja pri sadanjem pitanju preuređenja Evrope nije direktno tangirana, jer ni jedna država nije postavila nikakav zahtev prema Jugoslaviji. »Možda za to smemo uzrok tražiti u tome«, — kaže list, »što je Jugoslavija narodnosna država (Nationalitaetenstaat) zbog čega nemaju susedne države nikakvog povoda da bi toj, žrtvama stvorenoj, narodnoj državi pravile teškoće.« List napominje, da su se u izvesnim krugovima do pre kratko vreme plašili, »da možda Italija ne sprema neke akcije iz Albanije protiv Jugoslavije. Međutim može se podvući da su takve kombinacije bile neosnovane«. Dalje list pominje prijateljske odnose između Jugoslavije i Italije, navodeći da Jugoslavija ima puno razumevanja za italijanske poglede i da vidi da odgovorni talijanski krugovi gaje na lojalan način dobre odnošaje sa Jugoslavijom. List nastavlja: »Mi Nemci smo pre kratko vreme s najvećim veseljem pozdravili potpis dopunskog privrednog sporazuma između Rajha i Jugoslavije, tim više što je bio trgovački promet između Jugoslavije i Nemačke i zemalja pod njenom okupacijom privremeno prekinut. Okolnost da je to bio prvi ugovor te vrste koga je Nemačka sklopila sa inostranstvom, dokazuje tesno prijateljstvo između Nemačke i Jugoslavije.«

SOKOLSTVO U AMERICI

U gradu Braenburnu, na sletištu Sokolske župe Matuša Trenčinskoga, održan je vrlo uspeli savezni slet slovačkog sokolstva iz Severne Amerike spojen sa raznim takmičenjima. Pored slovačkih Sokola na sletu su uzeli učešća i brojni jugoslovenski i češki Sokoli iz Amerike, što je mnogo pripomoglo boljem međusobnom upoznavanju. Učesnika je bilo preko 15.000. Priredbe je posmatrao ogroman broj građanstva. Pored ostalih govorio je i Dr. Jan Masarik.

Slušajte sokolske radio vesti utorkom u 19.40

U prošlom broju javili smo da je ljubaznošću uprave Radio a. d. odobreno Savezu Sokola da može svake nedelje u određen dan emitovati vesti i obaveštenja o radu Saveza i celog sokolstva. sad je Savez obavešten da će se sokolske vesti slati SVAKOG UTORKA U 19.10 ČASOVA.

Obaveštavajući o ovome svoje članstvo, uprava Saveza poziva ujedno svoje jedinice da organizuju zajednička slušanja ovih emisija kako bi ovaj posao postigao što potpuniji uspeh.

Ujedno pozivamo sve jedinice da nam šalju sve one vesti i poruke za koje misle da ih je vredno objavljivati putem radija. I ovog puta molimo br. jedinice i pojedince da nam šalju svoja mišljenja i opažanja o ovim emisijama zajedno sa korisnim predlozima i sugestijama.

Nemci u Jugoslaviji

KONGRES NEMAČKIH AKADEMIČARA U NOVOM SADU

Kako javlja novosadski »Dan« pretprošle subote i nedelje održan je u Novom Sadu kongres nemačke akademske omladine, kome su prisustvovali u velikom broju akademičari iz cele Jugoslavije. G. dr. Jakob Avender održao je zanimljivo predavanje u kome je izneo statističke podatke iz kojih se vidi da procentualno najveći broj akademičara je iz Crne Gore, zatim, po broju stanovništva, dolaze Srbi, a zatim Nemci. Nemačka akademska omladina u najvećem broju upisuje se na veterinarski fakultet. G. dr. Avender konstatuje zatim da imućni roditelji poljoprivrednici ako imaju više sinova, upućuju ih da studiraju pravo, medicinu, veterinu itd. Međutim, sin koji ima da nasledi imanje svojih roditelja postaje poljoprivrednik bez prethodnih studija. G. dr. Avender nalazi da je potrebno da budući nemački poljoprivrednici svršavaju poljoprivredne škole, jer samo na taj način mogu biti dobri i napredni poljoprivrednici. Zatim je g. dr. Avender na naučnoj bazi analizirao statističke podatke u vezi sa nemačkom omladinom a u prvom redu s akademskom omladinom.

ZAHTEVI SLOVENAČKIH NEMACA

Novosadski »Deutsches Volksblatt« piše, da su zastupnici »Kulturbunda« predali pomoćniku Ministra prosvete spomenicu nemačkih roditelja iz srezova Novo Mesto, Črnomelj, i Kočevje, u kojoj traže otvaranje nemačkih razreda na nekim školama u pomenutim srezovima. List dodaje da su u Ministarstvu prosvete pokazali mnogo razumevanja prema tom zahtevu i da se očekuje povoljno rešenje predane molbe.

Nove knjige

„ZGODOVINA CELJSKEG SOKOLA“

Sokolsko društvo Celje-matica izdalo je pod gornjim naslovom vrlo ukusno opremljenu spomenicu povodom društvene pedeset godišnjice. Knjiga obasiže preko 180 stranica velikog formata, ukrašena je velikim brojem snimaka iz društvenog života i rada, a napisao ju je brat prof. J. Orožen, poznati sokolski radnik.

Knjiga će dobro doći svakome ko se zanima sokolskim radom u prošlosti, a i za sadanji rad poslužiće korisno, pa je najtoplije preporučujemo. Cena je spomenici u platno povezanoj, 53 dinara, zajedno sa poštarinom, a dobija se kod Sokolskog društva Celje, Matica.

Zanimljivosti iz doma i sveta

Kako je poznato, po sporazumu između **Nemačke i Sovjetske Rusije,** preseliće se oko 250.000 Nemaca iz Besarabije i Bukovine u Nemačku. Prema izjavi vođe nemačke manjine kod nas, g. Dr. Janka Sepa, preseljenje Nemaca vršiće se preko jugoslovenskog teritorija. Dr. Sep je odredio da u Prahovu i kod Zemuna urede dva provizorna logora, gde će iseljenici dobiti stan i hranu kroz 14 dana. Vođstvo nemačke manjine u Jugoslaviji organizovalo je posebnu službu sa otsecima za prehranu, žene, decu, higijenu i za vezu sa jugoslovenskim vlastima. Postavljeni su načelnici pojedinih otseka i komesari za oba logora, kroz koje će proći oko 120.000 Nemaca. Naredba dr. Sepa završava se poklikom: »Sig-heil!«

*

Još uvek se ne zna pravi motiv koji je naterao ubicu **Lava Trockog** da izvrši svoje delo. Njegove izjave ne uzimaju se ozbiljno. Kao i obično u sličnim slučajevima, štampa pravi najrazličitije kombinacije.

*

Javljaju iz **Njujorka** da su američke države privremeno iznajmile na 50 godina od Engleske ostrva Kanton i Enderburi, u južnom Pacifiku, koja će biti pretvorena u vazduoplovne baze.

Kako je poznato Engleska je voljna, prema izjavi g. Čerčila ostaviti USA na raspolaganje kroz 99 godina izvestan broj baza u svojim posedima, pa su već ustupljene vazduhoplovne baze na Bermudima.

*

Besarabija ima 45.638 kv. km. površine, što znači da je veća od Švajcarske, ili Belgije, ili Holandije. Prema podacima iz 1938 godine broj stanovništva iznosio je 3,147.646. Prema ruskoj statistici iz 1907 godine, Ukrajinci, Moldavci i Ruši sačinjavali 76%, Bugari 5%, Jevreji i ostale narodnosti 19% stanovnika. Glavno mesto Besarabije je Kišinjev.

*

Francuska vlada u Višiju objavila je ukaz kojim je penzionisano oko 150 francuskih generala. Među penzionisanima nalaze se nekoliko poznatih komandanata iz ovog rata. Pored ostalih i general g. Žorž, načelnik štaba kod maršala Vegana i Gamlena.

*

Javljaju iz Bukurešta, da je obustavljen poznati list **„Le Moment“,** koji je u Bukureštu izlazio na francuskom jeziku. — Odpočetka iduće školske godine biće uveden na polovini rumunskih srednjih škola nemački jezik kao obligatan predmet.

*

Jučer su se sastali u **Beču** ministri spoljnih poslova Rumunije i Madžarske, gg. Manojlesku i grof Čaki, na poziv grofa Ćana i fon Ribentropa, koji također prisustvuju njihovim razgovorim u cilju rešenja poznatih madžarskih zahteva. Tvrdi se, da će pored rumunsko - madžarskog spora biti govora i o grčko-turskim odnosima, kao i o ofanzivi protiv Engleske.

Vazdušni napadaji na Englesku sve žešći su. Obe strane javljaju o akcijama širokih razmera.

Japan se plaši, da bi moglo doći do otstupanja Singapura Sjedinjenim Državama, čime bi se on našao opkoljen.

*

„Prizad“ će podići 25 magacina za smeštaj brašna u Kninu, Travniku, Kupresu, Konjiću, Gor. Vakufu, Ljubuškom, Imotskom, Livnu, Tomislav gradu, Čapljini, Sinju, Drnišu, Biogradu n/m, Gračacu, Donj. Lapcu, Vrhovinama, Korenici, Udbini, Otočcu i u Zaboku, banovina Hrvatska, sa ukupnim kapacitetom od 1.150 vagona, čime će se pomoći stanovništvu u krajevima udaljenim od železnice u snabdevanju hranom.

*

Iz Londona javljaju, da je kardinal Hinsley, najviši pretstavnik katoličke crkve u Engleskoj, osnovao katoličku organizaciju, pod nazivom **„Mač i duh“.** Ta organizacija ima za cilj da među engleskim katolicima vodi živu propagandu za engleske ciljeve u ratu. Švajcarski listovi vele da organizacija „protestuje protiv pokušaja, da se fašističko-italijanskoj kombinaciji Musolini-Laval—Franko, dade katolički karakter“. Organizacija označuje borbu engleske, kao „krstaški rat protiv protuhrišćanskih sila.“

*

Prema poslednjoj statistici, u **Jugoslaviji ima danas 154.395 državnih i samoupravnih nameštenika.** Od toga broja prima njih 1921 mesečnu platu od 4950 do 7500 dinara. — 9.337 činovnika prima 2.900 do 4010 dinara mesečno, a svi ostali nameštenici dele se u dve skupine. U prvoj ih je 39.053, sa mesečnom platom od 1555 do 2500 dinara, u drugoj skupini je 104.084 državnih nameštenika, čija se mesečna plata kreće od 705 do 1300 dinara.

Na temelju ove statistike vidljivo je, da dnevna plata kod 1.24% državnih činovnika iznosi 161 do 250 dinara; kod 6.04% iznosi 96 do 134 dinara. — 25.29% prima dnevno 52 do 83 dinara, a svi ostali t. j. 67.42%, dobijaju dnevno 23.50 do 42 dinara.

*

Bečki **„Nojes Viner Tagblat“** javlja da će uskoro biti uspostavljena redovna telefonska veza između Beograda i Moskve. Prema informacijama bečkog lista, ova će se veza održavati preko Berlina.

Članovi uprava društava — pretplatnici „Sokolskog glasnika“

Poslednjih mesec dana administracija »Sokolskog glasnika« razaslala je veći broj pisama sa ispunjenim čekovima pozivajući članove uprava društava da se pretplaćuju na »Sokolski Glasnik«.

I ako je ova akcija počela u avgustu, mesecu nepodesnom za ovakve potvate ipak je ona dosad zabeležila lepe uspehe. Velik broj članova uprava društava pretplatio se na »Sokolski Glasnik« ne samo zato da odgovore sokolskim propisima nego i sa jasno izraženom voljom da u ovim časovima preko svog sokolskog organa ostanu u što tešnjoj duhovnoj vezi sa svojom organizacijom i da dadu još jedan dokaz solidarnosti sa Sokolstvom u času jedne nove antisokolske kampanje.

Međutim, glavni uspeh ove akcije očekuje administracija u septembru. Stoga poziva svu braću i sestre odbornike-ice da se odazovu pozivu na pretplatu i da ispunjene čekove sa pretplatom pošalju svakako o 1 septembru.

Verujemo da će septembar mesec biti i za »Sokolski Glasnik« mesec poleta kao što će to biti za čitavu našu sokolsku organizaciju.

Сутра почињу свечаности прославе 25-годишњице мојковачке битке

На Цетиње је отпутовала делегација Савеза СКЈ на челу са братом др. Белајчићем

У суботу 31 августа почињу свечаности 25-годишњице Мојковачке битке. Тај дан у 19 часова одржаће се свечана седница Соколске жупе коју ће преносити београдска Радио-станица. У недељу у 5 сати крећу све делегати са Цетиња на Мојковац где ће се у 11 сати одржати свечани помен жртвама битке.

На свечаност су у име Савеза Сокола отпутовали браћа зам. старешине др. Белајчић, и инж. Смиљанић затим ген. Максимовић, тајници Бакић и Пешић и претседник Просветног одбора бр. Крејчик који ће извршити филмовање свечаности.

Наш лист ће донети опширан извештај са те важне свечаности.

Сутра сви код радио апарата!

Сутра, у суботу 31 августа, треба да сви наши чланови буду окупљени код радио апарата, због заједничког слушања преноса прославе 25-годишњице битке на Мојковцу, са Цетиња. Пренос почиње тачно у 19 часова. Сва браћа и сестре који имају у соколским домовима радио апарате, нека организују заједничко слушање за све чланство и пријатеље соколства, а они, који немају радио апарат у соколанама, нека организују слушање преноса у приватним кућама. Свима није могуће учествовати на прослави лично, али зато је могуће пратити ток прославе на изложени начин. Надамо се, да ће се наше чланство и пријатељи соколства одазвати нашем позиву и на овај начин одати дужну почаст мојковачким херојима!

*

ОДОБРЕНО ОТСУСТВО ЗА ПРОСЛАВУ МОЈКОВАЧКЕ БИТКЕ

Одобрено је отсуство државним и самоуправним чиновницима за прославу 25-годишњице битке на Мојковцу решењем Претседништва Министарског савета ад. бр. 4410 од 15 августа до закључно 3 септембра 1940 године. Ово отсуство не урачунава се за редован годишњи одмор.

*

У вези са прославом 25-годишњице Мојковачке битке, која ће се одржати 1 септембра 1940 год. на Мојковцу, састао се 18 августа о. г. на Мојковцу велики народни збор на којему је извршен избор одбора за ову прославу а који сачињавају: **Претседник:** Милош Меденица, пуковник у пенз., **п.претседници:** г. г. Лука Гојнић, генерал, Мило Матановић, пуковник, Мило Ђукановић, генерал, Радован Радовић, пуковник, Љубо Полексић, пуковник и ађутант Њ. В. Краља, Вук Влаховић, п.пуковник Јован Жижић, п.пуковник, Сава Лазаревић, п.пуковник, Милош Војводић, мајор, Мило Кењић, п.пуковник, Вуко Вуковић, Вукашин Јанков Вукотић, мајор, Крсто Поповић, Драг. Младеновић у прошлом рату капетан артилерије, Марко Самарџић, Малиша Томовић и Секула Бошковић, мајори и Милош Вујисић п.пуковник, Никола Ружић, кап. у пенз. **Чланови:** Његова Светост патријарх Гаврило, Михајло Анђелић п.пуковник, Никола Булатовић, п.пуковник, Алекса Бодић, п.пуковник, Ракочевић Божо, п.пуковник, Поповић Милош прота, Никола Ђилос, мајор, Михаило Булатовић, мајор, Дожић Васо, мајор, Веко Булатовић, п.пуковник, Никола Јовановић учитељ, Јанко Тошковић, учитељ, Милован Анђелић, учитељ, Булатовић Марко, поседник, Минић Марко, официр, Јанко Кргушић, официр, Радосав Миладић, официр, Перо Минић капетан, Петар Влаховић, капетан, Божо Пековић, официр, Бећир Булатовић официр, Милош Булатовић, кепетан, Лазар Томовић, Радивоје Мрдовић, претседн. оп. Мојковачке, Милан Видаковић, претседн. пољске општине, Милан Палевић, учитељ, Радисав Крговић, официр, Глигорије Радовић, проф. Живко Анђелић, адвокат, Ђуро Томовић, свештеник, Пуниша Рубежанин, учитељ, Владимир Ђитковић, учит., Иван Вуковић, наредник, Ристо Вуковић, наредник, Михаило Ракановић, капетан, Трифун Милушић, Милан Булатовић, претсед. оп., Михаило Кнежевић, ком. брзов. батаљона, Радосав Мрдовић, Тома Смоло, Тодор Јокић, Крсто Росић, Никола Ружић, ком. батаљона, Миливоје Ашанин, Милосав Церовић, Томовић Радоица, Петар Станић, Владимир Фуштић. **Благајници:** Јово Лазаревић, Милош Ракочевић, учит.. **Секретари:** Јован Радовић, Раде М. Репић и Јагош Рабреновић учитељи.

ГЛАСОВИ ШТАМПЕ

НЕ РАЗБИЈАТИ НАШУ ПРИВРЕДУ

Београдске **„Индустријске новине“** доносе у броју од 25 о. м. чланак под насловом **„Quo Vadis Jugoslavia“**, у коме поред осталога каже и следеће:

„Све може бити слабо што људски ум и руке створе, те имају, без сумње, извесне недостатке и те Уредбе, са којима се жели да обезбеди исхрана народа, редовно функционисање привредног живота нашега становништва у Краљевини Југославији, али тај негативни став, пасивно гледање на све и готовост као птица грабљивица да скочи на неку рупу, на недостатак у предвиђању збивања и ефеката у појединим гранама привредног нам живота, а са циљем прибављања великих профита, треба најенергичније осудити. И критички посматрач види из оних чињеница које се одигравају данас у позадини, у кулисама привредних збивања, јасно и велику неспрему наше млађе генерације, наше омланине да прихвати проблем нашега народнога живота тамо, где је са да најпотребније — у изграђивању истини југословенске заштите нашега привређивања, у стварању свију елемената за Ослобођење и Уједињење наци оналне привреде етничких Југословена у националној држави. Уместо тога прете појединачне покрајине својим поступцима и жељама да изграђују неку посебну привреду, и не виде да и целокупна, у јединству руковођена привредна стремљења свију нас, целе Краљевине Југославије по досегу и обиму, у сразмери светске привреде, не значи много.

У доба великих привредних простора морамо и ми бити савремени и уједињавати снаге, и не разбијати нашу и тако туђинским интересима испреплетену националу привреду, која очекује широкогрудо национали замах у корист очувања онога, што су мачем и пером наши оци створили.

И МАЛИ НАРОДИ МОГУ БИТИ ВЕЛИКИ!...

„Naše Noviny“, гласило југословенских Чехословака које излазе у Дарувару, преноси на уводном месту чланак бугарског листа **„Венков“**, из Софије, који завршава следећим значајним речима:

„И мали народ може постати велики кад у прави час исправно схвати свој задатак и кад је свестан своје снаге у заједници и своје воље. Мисао, и кад је вођена разним путевима, долази увек к циљу ако је вођена звездом водиљом идеалне љубави према Отаџбини и народу. И то такве љубави која не тражи, већ која хоће да даје, која не гледа само себе, већ ради на томе да би будућност народа и његових потомака била осигурана“.

Novi ministar gradjevina

Ukazom Kraljevskih namesnika uvažena je ostavka ministra gradevina, Dr. Mihe Kreka, koji je istim ukazom postavljen za ministra bez portfelja, a za novog ministra gradevina postavljen je g. **Danilo Vulović**, poznati nacionalni i prosvetni radnik.

G. Vulović se još u mladosti aktivno bavio nacionalnom politikom. Kao dobrovoljac učestvovao je u ratovima za oslobodenje i ujedinjenje od 1912 do 1918 godine.

IZ SLOVENSKOG SVETA

IZ BUGARSKE

Italijanski listovi javljaju iz Sofije da je bugarska vlada uskratila daljnju dozvolu boravka sledećim stranim novinarima: dopisniku britanske agencije »Reuter«, Lowellu, dopisniku pariškoga ilsta »Paris Soara«, Ginsburgu, koji se sada štampa u Klermon-Feranu i koji je istovremeno dopisnik francuskog službenog lista »Temsa«, i kanadskom novinaru S. Scuku.

DNB javlja iz Somije, da je izaslanstvo Saveza bugarskih rezervnih oficira iz Plovdiva predalo nemačkom poslaniku von Richthofenu 10.000 kutija bugarskih luksuznih cigareta. Ove će cigarete biti izručene kao dar onim nemačkim vojnicima, koji su prvi ušli u francuski grad Neuilly, gde je 1919 g. potpisan poznati ugovor.

SLOVACI U MADŽARSKOJ

Kako javlja **»Slovak Press«**, jedini slovački nedeljni list u Madžarskoj, koji zastupa interese 600.000 Slovaka, objavio je članak, u kome traži da se slovačkoj manjini dadu prava, zagarantovana rečima pretsednika madžarske vlade. U članku kaže se između ostaloga: »Slovaci u Madžarskoj savesno ispunjavaju svoje dužnosti prema državi. Slovak redovno plaća porez. Ispunjava svoje vojne dužnosti. Kadgod mu se uruči poziv, odlazi bez pitanja na vojnu dužnost. On respektira propise vlasti, premda mu se uručuju na nepoznatom jeziku. Manjina treba da ima svoja prava!

Tražimo, da se može slovački pevati, moliti se i propovedati u svima crkvama gde su Slovaci, jer je Hrist rekao: Učite svoje narode. Tražimo, da se odmah premeste oni svećenici iz manjinskih krajeva, koji ne znaju ni da pročitaju napisanu propoved.«

U članku se dalje traže slovačke škole, suspendovanje učitelja, koji zabranjuju deci da se mole slovački, da se smesta otpuste činovnici koji madžariziraju imena nameštenika. Zatim, da se dopusti rad raznim slovačkim društvima, da se dozvoli upotreba slovačkog jezika u nadleštvima gde je stanovništvo izmešano itd.

Novine javljaju, da je između madžarskih i slovačkih vlasti potpisan sporazum o amnestiji političkih krivaca obe strane.

IZ ČEŠKOMORAVSKOG PROTEKTORATA

Kako pišu češke novine, školske vlasti Protektorata izdale su odluku, prema kojoj židovski đaci u idućem školskom godištu ne smeju biti primljeni u češke škole. Odluka važi za osnovne i srednje škole svih vrsta, kako za javne tako i za privatne. Oni židovski đaci koji su do sada posećivali češke škole, sa novom školskom godinom biće otpušteni.

Kako javljaju iz Praga, u Češkoj i Moravskoj vrši se sistematska akcija za održanje i širenje narodne nošnje. U tu svrhu se priređuju izložbe narodne nošnje i etnografski dani. Posle velikog etnografskog dana, koji je priređen u banji Luhačovicama u Moravskoj, sličan dan će biti priređen u banji Behinje u južnoj Češkoj.

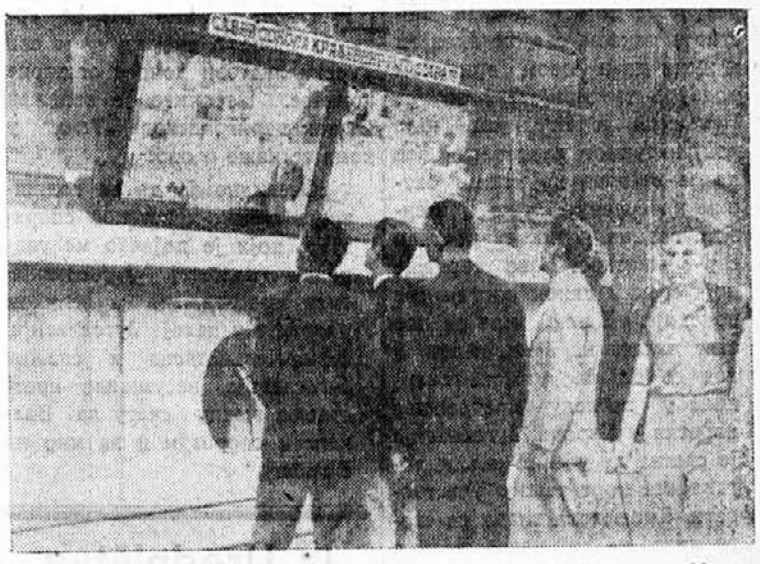

Na saveznom domu u Beogradu postavljen je naročit ormarić za objave o sokolskom radu. Oko ormarića se kupe grupe prolaznika

САСТАНАК ПАТРИЈАРХА ГАВРИЛА И ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА

У манастиру Каленићу састали су се 27 о. м. Њ. Светост Патријарх српски др. Гаврило и епископ жички Николај, задржавши се у двочасном разговору.

Новинарима је Њ. Св. Патријарх рекао после састанка:

„Богу је све могуће. У овим тешким тренутцима и ја и епископ г. др. Николај и сви наши архијереји чинимо све са вером у Бога да ће Он благословити наш труд на срећу и спасење нашег народа.“

И епископ г. Николај дао је опширну изјаву, у којој су и ове значајне речи:

„Сигуран сам да ће овај наш састанак затворити уста и разорити злураде наде непријатеља и противника православља који досадише вичући и пишући о расцепу и подвојености у српско - православној цркви.“

Припреме за прославу Краљевог рођендана у престоници

Општина града Београда већ је почела са припремним радовима око декорације Београда у вези са прославом рођендана Његовог Величанства Краља Петра Другог.

Уочи Краљевог рођендана, 5 септембра, у 19 часова одржаће се свечана седница у сали Градског већа. 6 септембра у 11 часова биће благодарење у Саборној цркви. После подне од 16 до 18 часова биће народно весеље у виду концерата на Калемегдану, Теразијама, у Карађорђевом парку, у парку код Студентског дома, у предграђу Краљице Марије, на Чукарици и у Земуну. Од 18 до 20 часова Уметничко народно позориште одржаће претставу за народ у свом позоришту на Калемегдану. Осим тога, у Народном позоришту даваће се претставе за народ.

Прва годишњица Српско-хрватског споразума

Облетница споразума Цветковић — Мачек, прослављена је на свечан начин 25 и 26 о. м. у Загребу. Првог дана приређена је смотра хрватске сељачке културе, којој су присуствовали сви г. г. министри. Други дан 26 о. м. одржана је седница владе у Банским дворима, на којој је претседник г. Д. Цветковић одржао опширан говор, у коме је изнео генезу споразума. После свечаног дела седнице настављен је радни део у коме су претресана разна питања у вези са пројектованим реформама. Донета је Уредба о среским самоуправама у Бановини Хрватској и Уредба о мерама у сврху снабдевања становништва и војске хлебом. За јавност је о раду на седници издато опширно саопштење у коме се поред осталога каже и следеће:

„Влада народног споразума посветила је на данашњој седници нарочиту пажњу питањима спољне политике.

Наш став у овим великим европским догађајима свима је добро познат: ми следимо политику чувања нашег народа и политику искрене и пријатељске политичке и економске сарадње са свима нашим суседима, а у првом реду са великим суседима Немачком и Италијом.

Краљевска влада је са задовољством констатовала срећне резултате које је досада постигла таквом својом акцијом и жели да и овом приликом подвуче да пријатељство са Немачком и Италијом није конјунктурног карактера већ да се заснива на нашим битним интересима. Низ последњих година јасно је показао сву ефикасност ове сарадње која сваким даном постаје све приснија. Данас, кад се цео свет налази на прекретници и кад се појављују нове смернице у погледу преуређења поретка у Европи, Југославија је свесна да у свим новим догађајима мора такође учествовати. Краљевска влада се стога нада, да ће наши велики суседи, са којима нас везују пријатељске везе схватити напоре једне пријатељске земље.“

Загребачким свечаносстима су присуствовали бројни страни и домаћи новинари. У вече 26 о. м. приредио је г. др. Мачек вечеру за чланове владе, политичаре и новинаре, у Божјаковини, којом приликом су одржани говори који су преношени и преко радија г. г. Цветковић, Мачек и бан др. Шубашић. Г. Мачек је у своме говору рекао и следеће: било добро и да је то било паметно...

Хвала Богу, провидности Његовој да смо то учинили, јер да тога није било ја мислим да не бисмо ни ми овде овако мирно буд шта славили, а многе и многе наше мајке, многе сестре, многе и многе наше жене биле би љуто заплакале. Надам се да ћемо овако сложни, као што смо данас, успети и надаље да спасемо и Краљевину Југославију, а тиме и нашу домовину Хрватску, од највеће несреће што народ задесити може, да ћемо је спасти од рата“.

Сва иностранa штампа доноси опширне чланке поводом го-

„И будите уверени да би се преговарање и расправљање отегнуло можда још и неколико месеци, да нисам добио из иностранства од нашег изасланика Јурја Крњевића поуздану вест да је европски рат готова ствар и да је само питање дана када ће се пламен рата над Европом раширити. То је био разлог да сам рекао пријатељу Цветковићу ово:

„Оно о чему смо се споразумели свршимо одмах, а што је остало међу нама још нерешено оставићемо за каснија, боља и згоднија времена“.

Данас тек видимо да је то дишњице споразума. Тако италијански листови донели су опширан чланак агенције **„Стефани“** у коме се између осталог каже и следеће:

„Југославија данас прославља прву годишњицу споразума Срба и Хрвата, јединство национално које је вековима прижељкивао цео југословенски народ. Цела југословенска нација и сви народи који су јој пријатељи примили су са великим задовољством ову нову слогу која је завладала у унутрашњем животу Југославије и која ће народном животу бити од велике користи на овим пољима народне делатности.“

Румунска штампа такође срдачно пише о споразуму и сви Турски листови доносе опширне приказе. Нарочито је запажен чланак цариградског **„Тана“** у коме се каже и ово:

„Очевидно је да ће годишњица сркско-хрватског споразума, који је појачао међународни положај Југославије, бити прослављена са великом радошћу у целој Југославији. Једна јединствена и снажна Југославија, несумњиво претставља важну снагу за Балкански споразум и за мир на Балкану.“

Iz Uredništva

Скрећемо пажњу свима дописницима и новинарима како župskim тако друштвенim и четнима, да нам **на време пошаљу извештаје о прослави 6 septembra.** Најбоље је да ih napišu још istog dana ili najzad u nedelju 8 septembra i odmah pošalju Uredništvu. Sve dopise koji ne stignu na vreme nećemo moći objaviti.

I pored dosadašnjih napomena, још uvek nam mnoga braća šalju dopise **sa ogromnim zadocnjenjem** od po nekoliko nedelja, pa je razumljivo da takve stvari ne možemo da štampamo. Још jednom molimo da nam se dopisi šalju na vreme, a za važnije priredbe poželjne su i **uspele fotografije.**

*

Svima bratskim Župama poslali smo ovih dana izvestan broj koverata za dopisivanje sa uredništvom, pa molimo da ih uruče braći novinarima. Nadamo se, da će im time unekoliko biti olakšan posao i da će nas redovito i na vreme izveštavati o sokolskom radu.

Istovremeno skrećemo pažnju svima dopisnicima i svima jedinicama, da pomenutih koverata mogu dobiti od **redakcije,** kada im zatrebaju.

Наши песници

Вожд

Родио се Вожд,
Нашег поколења —
Подиго је чашу,
Самопрегорења...

Стваралачки рад — начело,
Начело је рад;
Тако ћемо из победе —
У победу ићи сад...

Јер је Вожд снага,
Што пружа елан —
Стваралачки блистав,
Ко сунчани дан...

А то је наш дични Краљ,
Идол наших дана —
Младалачка снага,
Соколског елана...

ČUČKOVIĆI, HEROJI BOKE

I

Umrli su s osmeškom na licu;
Za strah oni nikad nisu znali;
Prkoseći tiraniji ljutoj
Ponosno su u grobnicu pali.

Za slobodu otadžbine svoje,
Za svoj narod oni smerno paše;
Za čast svoga junačkoga roda
Oni hrabro i svoj život daše.

Krila im je napaćene kosti
Crna zemlja sedamdeset leta,
A dušmani još htedoše naši
Zatrti im i imena sveta.

Sve se može uništiti lako;
Zub vremena svakoj stvari preti,
Ali slava, duh i ime časno
Večno žive, nikad neće mreti.

I Bog ne hte da se zaborave
Nit zemni ostaci ovih div-junaka.
Kojim' slava neka vekom bude
I nek im je crna zemlja laka!

II

Tihim morem jedna lađa plovi,
Seče glatku morsku površinu.
I samo šum blagi lađe ove
Narušava svečanu tišinu.

Sve su duše danas na njoj pune
Dubokoga, smernog pijeteta,
Jer ta lađa slavne kosti nosi
Da ih primi rodna gruda sveta.

Da sad posle sedamdeset leta
U svom mestu večnog nađu mira;
Da snivaju mirno večni sanak
Ispod svojih palma i šimšira.

I sokolska sad se Boka cela
Odužuje sinovima dičnim,
Divovima, herojima svojim,
Bogovima sa Olimpa sličnim.

Pa im kliče: „Neka vam je slava!
Vaše će nam ime kroz vekove sjati.
Kunemo se: za slobodu svoga roda
Život ćemo kao i vi dati.“

Zlatko Sindik

Једна годишњица

У понедељак 1 септембра о. г. навршиће се година дана од почетка новог европског рата. Како је познато тога дана, 1939 г. започела су непријатељства на немачко - пољској граници. У току септембра прошле године после тешких и крвавих борби немачка војска је освојила велики део пољске републике, док су са друге стране чете Совјетске Русије окупирале део пољске Украјине. Како је познато недуго иза почетка операција у Пољској, навестиле су Немачкој рат, Енглеска и Француска.

Kratke vesti iz našeg sokolstva

Iako je bio mutan i hladan dan održane su u zimskoj luci u **Osijeku** 18 avgusta župske plivačke utakmice. Učestvovali su članovi naraštajci i naraštajke sokolskih društava Borovo (11), Vukovar (7), Osijek - Matica (5) i Osijek d. g. (1). Šteta je što ovaj put nismo videli niti jednu članicu, a i što je inače bio malen broj takmičara članova i naraštajki. Jedino su donekle brojem naraštajci zadovoljili. Što se tiče učestvovanja po društvima ne verujemo da i druga naša društva ne bi mogla dati ma i najmanji broj takmičara u ovoj grani naše telovežbe koju takoder ne smemo zapostaviti.

Utakmice je otvorio župski načelnik br. ing. Kvapil pozdravivši takmičare i takmičarke.

Iznosimo najbolje rezultate, upoređujući ih sa lanjskim (u zgradi).

Članovi: 100 m slobodno: 1,11,2 min. (1,12) Jovanović Dragan, Borovo; 100 m prsno: 1,39,4 min. (1,45,5) Vejinović A., Borovo; 50 m. leđno: 46,6 sek. Kovačević E., Osijek - Matica; 4×50 štafeta: 2,33,6 (2,32) min. Borovo.

Muški naraštaj: 50 m slobodno: 30,7 sek. (35 sek.) Selaković M., Vukovar; 50 m prsno: 45,2 sek. (100 m 1,46,9 min.) Tedeski E., Borovo; 50 m leđno: 45,9 (46 sek.) Stijić D., Osijek - Matica; 4×50 m štafeta: 2,27,2 min. (2,48,3) Vukovar.

Ženski naraštaj: 50 m slobodno: 42,6 sek. (1,3 min.) Moderčin Vlasta, Vukovar; 50 m prsno: 47,1 sek. (1,10,2 min.) Moderčin Vlasta, Vukovar.

Moramo naglasiti, a što nam je naročito drago, da je ove plivačke utakmice sa naročitim interesom i živim učestvovanjem posmatralo oko 300 gledalaca i pored lošeg vremena, iako reklame nije bilo. **B. Momčilović**

*

U cilju organizovanja **Sokolske čete u Grgurevcima** održala je učiteljica **Andelija Stanisavljević** ova predavanja: »Istorija sokolstva«, Značenje pozdrava »Zdravo«, »Uloga sokolstva u stvaranju Jugoslavije«, »Svi su Sokoli svoji«, »Kakvi treba da budu Sokoli«. Pročitala je više primera junaštva iz knjige: »Vitezovj slobode«.

*

Sokolsko društvo Zagorje, Slovenija, proslaviće 8 septembra o. g. svoj zlatni jubilej t.j. 50-godišnjicu rada. Sa proslavom ovog jubileja biće spojeno otkrivanje spomenika Nj. V. Kralju Aleksandru I Ujedinitelju. Posle podne biće priređen javni nastup sa biranim programom. Zagorski Sokol osnovan je 20 aprila 1890 godine kao šesto sokolsko društvo u Slovenačkoj, od kada je kroz svo vreme svoga opstanka aktivno radio. Na proslavi uzeće učešća i okolne jedinice.

*

Sokolsko društvo Litija (Dravska banovina) proslaviće 8 i 15 septembra, 30-godišnjicu opstanka i rada. Prvog dana održaće se utakmice u odbojci. Na glavni dan proslave, 15 septembra, biće priređene međudruštvene lakoatletske utakmice za članstvo svih kategorija u raznim disciplinama. Predviđena je svečana povorka na sportsko igralište kroz Litiju i u Gradec.

*

Sokolsko društvo Ravna Reka, održalo je utakmicu u odbojci sa Sokolskim društvom Senjski Rudnik, 4 o. m. i pokazalo odličan uspeh, pobedivši Senjski Soko sa 2:0. Braća iz Senjskog bili su takođe dobri.

Prve župske streljačke utakmice u Novom Sadu

U nedelju, 18 avgusta održane su prve streljačke utakmice sokolske župe Novi Sad, na kojima su uzele učešća ove jedinice: Crvenka, Petrovaradin, Srbobran, Bački Petrovac, Mileševo sa ukupno 31 članom i 2 članice.

Gađanje je održano na vojnom strelištu. Komisiju su sačinjavali pretsednik **Đorđević Đorđe,** peš. kapetan II kl., a utakmicama je rukovodio referent N. O. O. br. **Pipan Ernest** sa članom T. O. Ž. br. **Kolarov Đorđem** i zapisničarom br. **Ružička Viktorom.**

Učesnici su svoj redosled gađanja žrebali i prema tome su red i disciplina u potpunoj meri zadovoljili.

Takmičenje u gađanju vršeno je prema kategoriji pušaka, a završeno je u najboljem redu i raspoloženju. Utakmicu je pri kraju posetio i komandant I armijske Oblasti general g. **Petrović Milorad** pohvalivši rad strelaca. Pozvao je sokole da u svojim jedinicam propagiraju disciplinu streljanja i da se ne zadovolje postignutim rezultatima već da produže kako bi u buduće još lepše uspehe mogli pokazati i na ovom polju.

Naročita pohvala pripada članovima Sok. društva Srbobran i čete Mileševo, koji su na ovo takmičenje došli na svojim biciklima prevalivši preko 30 km. puta.

Prvak župe je brat: Čanji Pavle iz B. Petrovca. Drugi je br. Kolbah Josip iz Petrovaradina, a treći br. Đorđević Lazar iz Crvenke.

Na vojničkoj pušci je prvak br. Đorđević Lazar iz Crvenke, drugi br. Silberbaholc Jovan iz Petrovaradina i treći br. Pipan Ernest iz Petrovaradina.

Đorđe Kolarov

Strahovita avionska nesreća na Velebitu

Ovo loše vreme koje se je iz septembra i oktobra premestilo u avgust imalo je i u našoj civilnoj avijaciji loših posledica.

Gotovo u isto vreme nastradala su na jugu Evrope dva velika putnička aviona. Jedan na putu iz Bukurešta za Nemačku u kojem je poginulo 14 lica i jedan kod nas, na putu iz Zagreba za Split. Redovna pruga Zagreb — Split koja je toliko puta prošla i bez najmanjih neugodnosti, ovoga puta završila se je tragično. Devet putnika zajedno sa čuvenim vazduhoplovnim »asom« pilotom Striževskim i telegrafistom Petrovićem, našli su groznu smrt na klisurama Velebita.

Ceo naš narod živeo je u velikoj neizvesnosti puna dva dana, otkako je aviona nestalo. Prva vest, da su avion i putnici spašeni obradovala je sve nas, no tim gora, gotovo porazna, bila je vest, da su svi izginuli.

Posle završenih formalnosti, preneti su leševi putnika po njihovoj rodbini, dok je pilotu Striževskom u Beogradu i telegrafisti Petroviću u Zemunu, priređena veličanstvena sahrana, onako kako i dolikuje našim junacima neba.

I sokolstvo je, kao i ceo naš narod duboko potreseno ovom velikom tragedijom i klanja se duboko žrtvama, koji izgubiše svoje živote na ovako tragičan način. **L. S.**

CITAJUĆI NOVINE...

NEKO SE MORA ČISTITI IZ OVE ZEMLJE

Frankovačka „HRVATSKA GRUDA" piše u svome poslednjem broju sledeće:

»Svaki narod ima u svojoj sredini sad u većoj, sad u manjoj mjeri, svojih štetočina svih vrsta, koje smo u bitnosti spomenuli, a koji razaraju narodnu snagu, ruše nacionalni i javni moral i duhovne i moralne vrednote nacije.

To je u svakome narodu jedna po narodni organizam i život nacije, te njezinu budućnost, opasna pasmina, narodni kukolj i korov, koji mora svaka nacija u svojem životnom interesu nastojati iskorjeniti...

To su oni, koje je otac domovine, stari naš Ante nazivao — »Slavoserbi«..., a za koje je pisao i govorio, da svaka nacija ima svojih Slavoserba.

Danas u doba, u kojem je nacionalizam prvorazredna politička jedinica, danas, kada već dolazi vrijeme, u kojem će se morati voditi računa o svim političkim jedinicama, postaju i hrvatskoj naciji to pogibeljniji »Slavoserbi sviju dlaka«, pa ih moramo u njihovoj raboti onemogućiti i spriječiti. Zato je neophodno nužno da se hrvatska nacija politički pročisti«.

Neznamo šta je državni tužilac zagrebački preduzeo da se očisti hrvatska žurnalistika od veleizdajničkog frankovačkog korova. Ali znamo jedno: iz ove zemlje se zaista neko mora jednom čistiti! ili oni koji su je stvarali ili oni koji najmljeni na ovako bezočan izdajnički način rade na njenom rušenju, kako to radi „Hrvatska" Gruda u poslednje vreme.

ZAŠTO TO?

Kako je poznato, još 1935 godine povedena je u Splitu akcija za PODIZANJE SPOMENIKA KRALJU MUČENIKU, pa je osnovan i posebni odbor u tu svrhu, koji je počeo sa sakupljenjem priloga. Ovaj odbor, u kome se nalaze brojne ugledne ličnosti iz Splita na čelu sa g. Ing. Kargotićem, odlučio je da se osnuje „Fond za podizanje spomenika u Splitu Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju", pa je taj fond pod istim naslovom predan Državnoj Hipotekarnoj banci kao uložak.

Iznoseći gornje, splitski „NARODNI LIST" kaže:

„Kako doznajemo, kod javnog bilježnika g. Uglješića sačinjen je pred koji mjesec ugovor između općine i odbora s kojim općina uzimat taj novac u zajam za gradnju ubožnice."

TRI POZDRAVNE DEPEŠE

„NAPREDAK" organ istoimenog kulturnog društva donosi izveštaj sa sednice toga društva i govor pretsjednika koji završava:

»Prema **uvedenom običaju** pri otvaranju skupštine **dužnost nam je sjetiti se Njeg. Vel. Kralja Petra II.**, pa ga pozdravljamo slijedećim brzojavom:

Njeg. Vel. Kralju Petru II.
Beograd

Sa godišnje skupštine Hrvatskog kulturnog društva Napredak **pozdravljam** Vaše Veličanstvo. Neka živi Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II. i Kraljevski Dom. Predsjednik Ante Alaupović.

Skupština prima pročitani brzojav ustajanjem.

Nadalje ćemo pozdraviti vođu hrvatskog naroda Dra Vladka Mačka...

Dru Vladku Mačku, Zagreb. — Sa godišnje glavne skupštine Hrvatskog kulturnog društva Napredak **šaljemo** srdačne pozdrave vođi hrvatskog naroda, koji budnim okom pazi nad dobrobiti i budućnosti hrvatskog naroda, da se može u miru posvetiti svojem radu. Živio Dr. Maček! Predsjednik Ante Alaupović.

Skupština gornji brzojav pozdravlja sa dugotrajnim pljeskanjem i klicanjem Dru Mačku.

Pozdravit ćemo s ove skupštine i našeg velikog prijatelja i dobrotvora Napretka preuzvišenog gospodina nadbiskupa Dra Ivana Šarića...

Dr. Ivan Šarić, nadbiskup, Sarajevo. — Svome pokrovitelju i velikom dobrotvoru **šaljemo** srdačne pozdrave sa godišnje glavne skupštine sa molbom Svevišnjem, da Vas još dugo godina uzdrži čila i zdrava u korist katoličke crkve i hrvatskog naroda. Predsjednik Ante Alaupović.

Gornji brzojav prima skupština s pljeskom.«

ZAGREBAČKA ELITA

Nedavno je evangelistički biskup i senator g. Dr. POPP dao novinarima izjavu o otvaranju nemačke gimnazije sa pravom javnosti u Zagrebu, naglasivši da je gimnazija namenjena kako jugoslovenskim Nemcima i pripadnicima Rajha koji borave u Jugoslaviji, tako i drugim narodnostima koje bi htele i željele da im deca vaspitaju se u ovoj školi. Pripomenuo je da nemačku osnovnu školu s pravom javnosti, pohađaju i deca ministara: potpretsednika vlade g. Dr. Mačeka i ministra pošta Dr. Torbara, kao i mnogih drugih uglednih zagrebačkih građana. Donoseći gornju izjavu, Splitski „Narodni list" dodaje ovaj komentar:

„Izjave su biskupa dr. Poppa posve tačne i jasne. Mi znamo i sami, da su odavna „ugledni zagrebački građani" uprav opsjedali tu školu, da im primi djecu, jer — tvrdili su — da je to najbolja i najozbiljnija škola. Moguće je čak i to, ali je mnogo više u onomu, što je u Zagrebu više naglašeno, da je to škola za djecu zagrebačke elite, pa je i pohađanje djece upravo te škole smatrano kao jedan rekvizit elitnosti."

Pa zar to nije odista — hercig!

SABIRANJE PRETPLATNIKA PUTEM POLICIJE

Povodom akcije za sakupljanje pretplatnika na „HRVATSKU ENCIKLOPEDIJU", piše bjelovarski „GRANIČAR":

„Povjerenik Hrv Enc. za Bjelovar je ovdašnji profesor g. Dušan Petranović, koji je već obišao mnoge ugledne i dobro stojeće građane ali nažalost nijesu se svi odazvali. Uprava Hrv. Enc. izvještena je opširnim prikazom o slabom odazivu nekih staleža i lica, pa je ona o tom obavjestila nadležnu vlast, koja će o svemu tomu povesti računa. Vrlo slabo se pretplaćuju naši građani mojsijeve vjere akoprem su oni većinom dobro situirani i bila bi im dužnost da podupiru to velebno djelo, ponos hrvatskoga naroda."

Mi smo imali u ovih 20 godina mnogo primera prodavanja „patriotske" knjige silom vlasti. Ali ovo je prvi put da se neko tom vlasti — javno preti!

VELIKI „ZLOČIN" VAJARA FRANGEŠA!

Klerikalna „HRVATSKA STRAŽA" upliće se u pitanje podizanja spomenika „Kralju Tomislavu" u Zagrebu pa odlučno ustaje protiv projekta vajara Frangeša, evo zašto:

»...K tome se Frangeš pobrinuo, da na reljefu, koji ukrašava podnožje spomenika istakne prizor kako Tomislav izmiruje cara Simeuna i kneza Zahariju. Pisac ovih redaka je slušao kako sam Frangeš posjetiocima svoga ateliera tumači taj reljef u jugoslavenskom smislu. Može netko o jugoslavenstvu i slavenstvu imati i drukčije mišljenje od nas, ali ni jedan objektivan povjesničar neće poput Frangeša kazati, da je Tomislav bio za Jugoslaviju »od Crnoga do Jadranskoga mora«.

Naša sokolska štampa piše:

ZA PRIVREDNO ZBLIŽENJE JEDINICA

Odličan sokolski list **»Sokolska Volja«**, glasilo sokolstva u Ljubljani, donosi u prošlom, 181, broju, biran materijal iz života i rada sokolstva u zemlji i svetu, razne kraće članke, slikovit prikaz sokolskog hodočašća na Kajmakčalan, svečanu scenu za Kraljev rođendan: »Naš vir« itd. Napose se ističe značajan uvodni članak, pod naslovom: **»Naša gospodarska petletnica«,** u kome se ističe potreba sokolskog rada na gospodarskoj obnovi našega naroda, u okviru Petrove petoljetnice. List ističe, da na tom polju nije baš mnogo urađeno, pa kaže, da bi osnivanje sokolskih kreditnih zadruga po našim jedinicama bilo preko potrebno.

U članku se dalje kaže:

„Kada vidimo iz izveštaja, koliko imamo fondova za domove, kolika je imovina pojedinih jedinica, pitamo se: Kakvu bi finansijsku silu pretstavljala ta imovina u našim kreditnim zadrugama... Ne ulazimo u pojedinosti, ali podvući moramo, da smo zbog naše gospodarske rascepkanosti bez prave privredne moći. Pomislimo, što bi se dalo postići, kada bi svi naši fondovi bili sabrani u sokolskim novčanim zavodima, koje bi vodile župe pojedinačno ili više njih zajednički! Koliko bi domova mogli više na godinu sagraditi!?

Sada je još vreme da i na tom polju aktivnije poradimo, jer naš još deli čitava godina od konca SPP. Što smo do sada na gospodarskom polju stvorili, dobro je, ali je premalo. Župe, koje nemaju svojih kreditnih ustanova, neka pokušaju osnovati takvu zadrugu. Što ne uspe jednoj, uspeće ako ih se više združi. Sva društva i čete i svi sokolski pripadnici neka budu svesni toga, da je trajna moć naše organizacije zagarantovana samo onda, ako se svi napori naših najboljih ideologa, načelnika, vodnika i prosvetara, budu naslanjali na čvrste gospodarske temelje. Bez njih nema ni domova, vežbaonica, vežbališta i ostalih pripomoćnih sredstava za praktično izvođenje sokolskog mnogostranog vaspitnog rada."

IZ SOKOLSKOG STUDENTSKOG SREDIŠTA

Obaveštavaju se članovi Središta, kao i ostala braća studenti i abiturijenti, da prate dnevne listove i čim bude objavljen konkurs za prijem u Studentski dom u Beogradu, da šalju svoje prijave upravi doma, a da tajništvo Središta obaveste o tome.

Sl. Nič

Naša omladina sprema se za odbranu zemlje

Uspela naraštajska škola na Paliću

Sokolsko društvo Subotica—Matica i ove godine održalo svoju tradicionalnu Društvenu vaspitno narodno-odbrambenu školu za muški naraštaj na Sokolovcu

Dana 14 jula u Suboticu su došli naraštajci iz Sokolskih društava iz naše Župe, pa čak i iz društava drugih Župa, tako da su pored naraštajaca iz subotičkih društava u školi uzeli učešće i naraštajci iz Sokolskih društava: Zemun, Beograd, Osijek, Slavonski Brod, Slavonska Požega, Vinkovaca i Sente. Ukupno je bilo na ovom tečaju 14 naraštajaca.

Pre samog početka škole na Sokolovcu, u prisustvu starešinstva društva Matice i svih nastavnika, školu je na veoma svečan način otvorio i pozdravio tečajce komandant mesta brigadni general gospodin **Isaković Dušan.** General gospodin Isaković je u svom kratkom govoru istakao i podvukao značaj i važnost narodno-odbrambenog rada — koji će se sprovoditi u ovoj školi, — baš u današnjim prilikama, kada sva naša omladina, treba već spremna, da stupi u redove naše vojske i da bi se takva stavila na raspoloženje Kralju i Otadžbini. Posle ovog govora tečajce je pozdravio u ime Matičnog društva zamenik starešine brat Turato Ivan, kao i načelnik Matičnog društva brat Temali Josip.

Ova naraštajsko narodno-odbrambena škola, imala je već unapred spremljen program rada po kome se radilo. Program rada je obuhvatao: 1. Prosvetni rad: organizaciju, ideologiju i istoriju sokolstva. 2. Tehnički rad, teorijski i praktični deo sa vežbama na spravama, laka atletika, plivanje i veslanje, i Narodno-odbrambeni rad: padobranstvo, obaveštajna služba, služba veze, utvrđivanje borbena obuka, udarna služba, naoružanje, nastava gađanja i bojni otrovi. Pored ovog rada u školi tečajci su prisustvovali i noćnoj vežbi vojske, gde im je prikazan rad u napadu i odbrani od neprijatelja. Isto tako tečajci su izvršili i bojno gađanje, koje je bilo predviđeno u programu rada. Sav gore izneti rad sprovodili su sokolski prednjaci u saradnji sa Prosvetnim odborom Matičnog društva i aktivnim oficirima subotičkog garnizona.

U toku trajanja škole, istu je posetio prosvetar Saveza S.K.J. brat Stanojević Miloš, sa starešinom sokolskog društva iz Sente bratom Kneževićem Milošem i načelnik Sokolske župe Novi Sad brat Teodorović Milan, kao i komandant mesta brigadni general gospodin Isaković Dušan.

Na završetku škole održane su utakmice za najboljeg tečajca. Takmičilo se u vežbama na spravama, lakoj atletici, ideologiji, organizaciji, istoriji sokolstva i pismenim radnjama sa sokolskim temama, te u narodno-odbrambenom radu, i to u višem i nižem odeljenju. U višem odeljenju prvo mesto je zauzeo brat Hajduk Đuro iz Sokolskog društva Zemun—Matica, a u nižem odeljenju prvo mesto je zauzeo brat Šećerov Miloš iz Sokolskog društva Subotica I. »Stadion«.

Na dan 4 avgusta — isto tako na svečan način — završena je škola koju je zatvorio izaslanik komandanta mesta konjički p.pukovnik gospodin Riznić Čedomir, i zamenik starešine Matičnog društva brat Kujundžić Albe, pozvavši tečajce da ovo svoje stečeno znanje još više usavršavaju u svojim jedinicama, kako bi korisno poslužili Sokolskom radu i njegovim ciljevima. Posle ovog tečajcima su podeljena uverenja o pohađanju škole i razne knjige kao poklon Matičnog društva i brata Pipana Ernesta, pročelnika N.O.O. župe N. Sad.

Соколско село слави народног песника

У понедељак, 2 о. м. приредила је Соколска чета Вишњићево уз помоћ свих месних друштава прославу у спомен Филипа Вишњића народног гуслара и песника, приредивши изложбу соколских радова учитеља сокола и соколске деце среза сремско митровачког. Радови су потпуно успели у соколском духу. Дечја неискварена соколска душа приказала је посетиоцима нашега села, сокола, као правог народног јунака, борца и чувара Отаџбине, што је најбољи доказ да учитељство среза Ср. Митровачког соколски мисли и ради.

За село Вишњићево соколска изложба била је изненађење. Поред соколских дечјих радова била је изложена биста Филипа Вишњића, коју је израдио брат Стјепан Церовечки. Та биста биће излита у бронзи и постављена на видном месту у селу. Након разгледања изложбе основан је одбор за спомен дом Филипу Вишњићу. Из Ср. Митровице дошао је брат Димитрије Рашић срес. школ. надзорник који је присуствовао тој прослави и донео књижице: „За крст часни и слободу златну" и „Краљевић Марко", неколико стотина примерака.

Показује се све јаче одушевљење за соколску штампу од стране сељака, која се радо чита на селу.

Pregled sportskih događaja u zemlji i vani

◆ U drugom kolu Srpske nogometne lige odigrane su ove utakmice u Beogradu: »Jugoslavija« — »Jedinstvo« 4:0 (3:0) i »BSK« — »BASK« 5:1 (1:0); u Pančevu: »Jugoslavija« (J) — »Ž. A. K.« (S) 4:3 (3:0); u Borovu: »Bata« — »Vojvodina« 1:0 (1:0); u Sarajevu: »Slavija« — »Građanski« (Skoplje) 7:0 (3:0).

◆ U Hrvatskoj nogometnoj ligi odigrane su ove utakmice: u Zagrebu: »Konkordija« — HAŠK« 4:3 (3:2); »Građanski« (Zgb) — »Slavija« (V.) 6:0 (2:0); u Subotici: »Hajduk« — »Bačka« 6:2 (2:1); u Osijeku: »Slavija« (O) — »SAŠK« 1:1 (1:1); u Splitu: »Split« — »Železničar« 2:1 (1:1).

◆ Stanje bodova je u Srpskoj ligi sledeće: BSK 4, Jugoslavija (B) 3, Bata 3, Slavija 2, Vojvodina 2, Jugoslavija(J) 2, Jedinstvo 2, Bask 0, Žak 0, Građansk 0. U Hrvatskoj ligi opet sledeće: Hajduk 4, Konkordija 4, Slavija (O.) 3, Građanski 2, HAŠK 2, Split 2, SAŠK 1 bod a Slavija (V.), Železničar i Bačka nijedan bod.

◆ 1 septembra o. g. održaće se lakoatletske utakmice u Subotici i to za pehar »Vremena«. Ovaj pehar osvojila je do sada dva puta uzastopce S. K. »Jugoslavija«.

◆ Balkanske igre održaće se 5 i 6 oktobra o. g. u Carigradu sa skraćenim programom. Neće se održati ove discipline: »maraton«, 10.000 m, 4×400 m, 3000 m, i bacanje diskosa helenskim stilom. Na ovim takmičenjima neće se bodovi računati, već će se pobednici u pojedinim disciplinama

◆ Veliki tenis - turnir održan je na Paliću kod Subotice. Prvenstvo turnira osvojio je Branović, a od ženskih Dragica Mitić. Takmičilo se 127 tenisera iz Srbije, Slovenačke i Vojvodine.

◆ U Budimpešti su održana lakoatletska takmičenja između lakoatletičara Budimpešte i Zagreba. Pobedili su Mađari sa rezultatom 67:57 bodova.

◆ U Budimpešti se održaje tenisko prvenstvo Mađarske na kojem učestvuju i naši teniseri Mitić i Florijanova.

◆ U plivačkoj ligaškoj utakmici između »Ilirije« iz Ljubljane i »Jadrana« iz Splita, »Ilirija« je osetljivo tukla »Jadran« sa rezultatom 73:36 i izbila na čelo tabele. Vaterpolo 3:2 za »Jadran«. »Ilirija« je od 76 mogućih osvojila 73 boda.

◆ U najvećim ovogodišnjim lakoatletskim takmičenjima sastaju se 7 i 8 septembra o. g. Finska, Švedska i Nemačka.

◆ U Bratislavi je održana međunarodna tenis - utakmica između Jugoslavije i Slovačke. Naši teniseri Punčec i Palada rešili su ovaj susret u korist Jugoslavije i to sa: 5:0.

Ivan Sedlaček

Iz Č. O. S.

— Na utakmicama višeg odeljka članova Č. O. S. u desetoboju u Tyrševom domu učestvovalo je 29 vrsta (po 4 člana u jednoj) svega sa 174 takmičara. Utakmica je bila vrlo zanimljiva, napredna i poučna naročito za najmlađe takmičare. Gledalaca preko 2000.

— Č. O. S. izdala je pedesetu svesku zbirke sokolskih predavanja koja sadrži: »Brige za nove članove«, — »Primanje novih članova, njihovo školovanje, sokolski zavet, odluke, propisi, saveti«. — Staje K 2·50.

— Bivša Sokolska župa pukovnika Švece u Třebiču (poznatog legionara i legendarnog junaka — sokola u svetskom ratu) promenila je svoje ime i zove se sada »Sokolska župa u Třebiču.

— U konkursu za ukras novog ulaza u Tyršev dom u Pragu prvu je nagradu od K 4000 dobio autor br. J. Bruha. Druga nagrada nije bila dodeljena nikome. U mesto toga date su dve nagrade po K 2000. Jedan rad nagrađen je sa K 500.

— Po redu XIV prosvetnu 14-stdnevnu školu Č. O. S. pohađalo je ove godine 40 slušalaca od kojih 31 braće i 9 sestara. Najviše je bilo učitelja (25). Bili su i profesori, studenti, činovnici, zemljoradnici i slično. Vežbanje je bilo redovno u jutru i u veče. Učenje zajedničko. Slušaoci su posetili sve znamenitosti Praga i okoline i kupili su sami za K 1000 sokolskih knjiga.

— Na uspelim utakmicama u plivanju Č. O. S. u Visokom Mitu, u velikom i lepom Tyrševom kupatilu učestvovalo je 52 braće. Istovremeno je bio plivački susret naraštajaca istočnočeškog i Praškog kraja u kojem je naraštaj pokazao znatan uspeh naročito u štafetama. Utakmice pored velikog broja građana gledali su i pretstavnici vladine vojske, narodnog souručenstva, mesnih vlasti i drugih organizacija telesnog vežbanja.

— Za prvenstvo članica Č. O. S. u odbojci takmičilo je se u Pragu na »Mrazovce« sedam vrsta i sve je pobedila vrsta sestara iz Plznja koje su već po sedmi put odnele prvenstvo Č. O. S. u odbojci. Ta vrsta poznata je i kod nas sa utakmica u odbojci.

— Između Č. O. S. i Češkim savezom hockeyja na ledu napravljen je zvaničan pismeni sporazum o uzajamnom odnosu, vezi i saradnji.

— Č. O. S. raspisala je konkurs za potporu iz zaklade J. Fignera koju dobijaju na dan smrti Fignera 15 novembra svake godine ostareli sokolski radnici, braća i sestre koji su siromašni, nesposobni za rad a nemaju dovoljnih sretstava za život, koji sarađuju u sokolstvu ili koji su sarađivali u njemu bar 15 godina. Ove godine biće razdeljeno na potporama K 8000. iz ove zaklade.

M. Vjč.

Poziv

V smislu § 23. pravil se vrši redna glavna skupščina JUGOSLOVENSKE SOKOLSKE MATICE, REG. ZADR. Z O.J. LJUBLJANA v pondeljek 16. septembra 1940 ob 17. uri 30 min. v zadružnih prostorih v Narodnem domu v Ljubljani.

Dnevni red:

1) Poročilo o poslovanju za leti 1938 in 1939.

2) Poročilo nadzornega odbora in odobritev računskih zaključnikov za leti 1938 in 1939.

3) Sklepanje o likvidaciji zadruge.

4) Volitev likvidatorjev.

5) Slučajnosti.

UPRAVNI ODBOR

Zdravlje, snaga i ljepota tijela

postizava se sa tjelovježbenim spravama specijalne

Tvornice gimnastičkih sprava

J. ORAŽEM

RIBNICA - Osnovana 1881 g.

ЧАСОВНИЧАР И ЈУВЕЛИР

М. МИТРОВИЋ

Теразије 22 (до Москве)

има швајцарских часовника за руку и џеп, златног накита, кристала, сребра, пехара и плакета

Браћи и сестрама попуст

Цене врло солидне. Стручан рад

Тражите цене за израду *клинаца и значака*

Ne propustite jedinstvenu priliku za Vašu korist, a da ne posetite na Beogradskom jesenjem Velesajmu od 7–16/IX. PAVILJON br. III. mesto 365 gde izlaže mašine za mlekarstvo

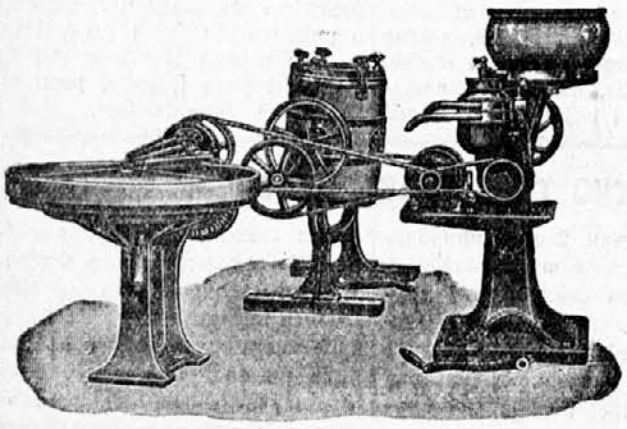

Praktičan uređaj za jednu malu mlekaru

MODERNO MLEKARSTVO

„TITAN"

BEOGRAD KRALIICE NATALIJE ul. br. 13 Tel. br. 18-404

Sve moderne i praktične sprave za preradu mjeka i izradu mlečnih proizvoda. Ova firma nabavlja direktno iz fabrika i prodaje po povoljnim cenama. Od iste firme možete dobiti i sva uputstva za izradu mlečnih proizvoda. — OBRATITE SE NEPOSREDNO FIRMI, KOJA VAM PROSPEKTE ŠALJE BESPLATNO.

У свима павиљонима Београдског Сајмишта одржаће се

БЕОГРАДСКИ ЈЕСЕЊИ САЈАМ УЗОРАКА

ОД 7 ДО 16 СЕПТЕМБРА 1940 ГОДИНЕ

На сајму ће бити заступљене следеће струке: текстил, кожа, хартија, намештај, музички иструменти, метал, машине мотори, апарати, електротехника, оптика, радио, пољопривредне машине, грађевинарство, хемија; стакло. порцелан, галантерија, исхрана, алкохолна пића, књиге, пропаганда и реклама.

Повластице 50% на железницама и бродовима. У одласку треба купити целу карту са жутим бланкетом за повлашћену вожњу, која потврђена на сајму даје путнику право на повратак са истом картом коју треба чувати. Повластице важе за полазак од 2-16 а за повратак од 7-21 септембра.

ОБАВЕШТЕЊА: Управа Београдског сајма, Београд Сајмиште, Пошт. фах558, Тел.28526,28802

Izdaje Savez Sokola Kr. Jugoslavije (arh. M. Smiljanić, Aleksa Nenadovića 6) — Uređuje redakcioni odbor (Pretsednik Dr. Vlad. Belajčić) — Štamparija „Luč", Mitrović i Lazarević — Beograd Kraljice Natalije ulica broj 100. Tel. 21-772.